

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Franqueo Pagado
Concesión 1605

Semanario Lituanos Apolítico
Direc., Redac. y Administración
Independencia 2706, Bs. Aires
U. T. 45 - Loria - 1018

Dirección postal:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

„La voz de los Lituanos en la Argentina“ - Semanario Lituanos de mayor difusión

REGISTRO NACIONAL DE LA PROPIEDAD INTELECTUAL No. 71526

Atskiras numeris 10 c.
PRENUMERATA: Argentinoj,
Pietų ir Šiaurės Amerikoje 5 pe-
zai metams, 3 pezai pusmečiui.
Lietuvon ir į kitas Europos valstybes — 7.00 argentiniski pezai metams, 4 pezai pusmečiui. Ad-
reso pakeitimas veltui. Raštus ir
prenumeratas siųsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENISKAI KREIPTIS:
Independencia 2706, Bs. Aires

Nr. 482

BUENOS AIRES, KETVIRTADIENIS VASARIO — FEBRERO 15 DIENĄ 1940 METŲ

METAI (AÑO) XII.

VASARIO 16-tos PROGA SVEIKINAME DEMOKRATINĖS LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJUS, „A. L. BALS“ SKAITYTOJUS, BENDRADARBIUS IR DRAUGUS.

„Argentinijos Lietuvių Balso“ Redakcija ir Administracija.

ARGENTINA, BRAZILIJA IR USA YRA PIRMAEILĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

Finansinis Vašingtono komitetas nutarė steigti Panamerikos (visos Amerikos) banką. Jo pamatinis kapitalas bus šimtas milijonų dolerių: 1.000 akcijų po 100.000 dolerių kiekviena.

Pirmaeilės Amerikos valstybės yra tos, kurių metinė užsienių prekybos apyvarta viršija 500 milijonų dolerių. Tai gi visa Amerika Panamerikos banke dalyvaus, sekančiai:

Pirmoji grupė: Argentina, Brazilija ir Šiaurės Amerikos Jungtinės Valstybės (USA). Jos ima po 50 akcijų kiekviena.

Antroji grupė: Meksika ir Venezuela. Jų užsienių biznis kas met siekia iki 200 milijonų dolerių. Jos perka po 35 akcijas.

Trečioji — Chile, Kolumbija ir Cuba: Apyvarta po 150 milijonų; perka po 30 akcijų.

Ketvirtoji — Peru: 100 milijonų apyvartos; 25 akcijas.

Penktoji — Republica Oriental del Uruguay: 75 milijonai dolerių metinės užsienių biznio apyvartos; 20 akcijų.

Šeštoji — Bolivija: 50 mil. apyvartos; 15 akcijų.

Septintoji — Republica Dominicana, Guatemala ir Panama: viršija 25 mil. dol. apyvartos; po 10 akcijų.

Aštuntai grupei priklauso tos Amerikos respublikos, kurių metinė užsienio biznio apyvarta pasiekia 25 mil. dol. Jos perka po 5 akcijas. Tai gi bedniausios Amerikos valstybės yra šios: Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Haiti, Honduras, Nicaragua ir Paragvajus.

TAPO NUŽUDYTAS BLAVEŠČIONAS

J. Bajorūnas ir J. Suknevičius pasivijo keliu einantį J. Blaveščioną ir pasityčiojo iš jo nužudė. Piktadariai suimti.

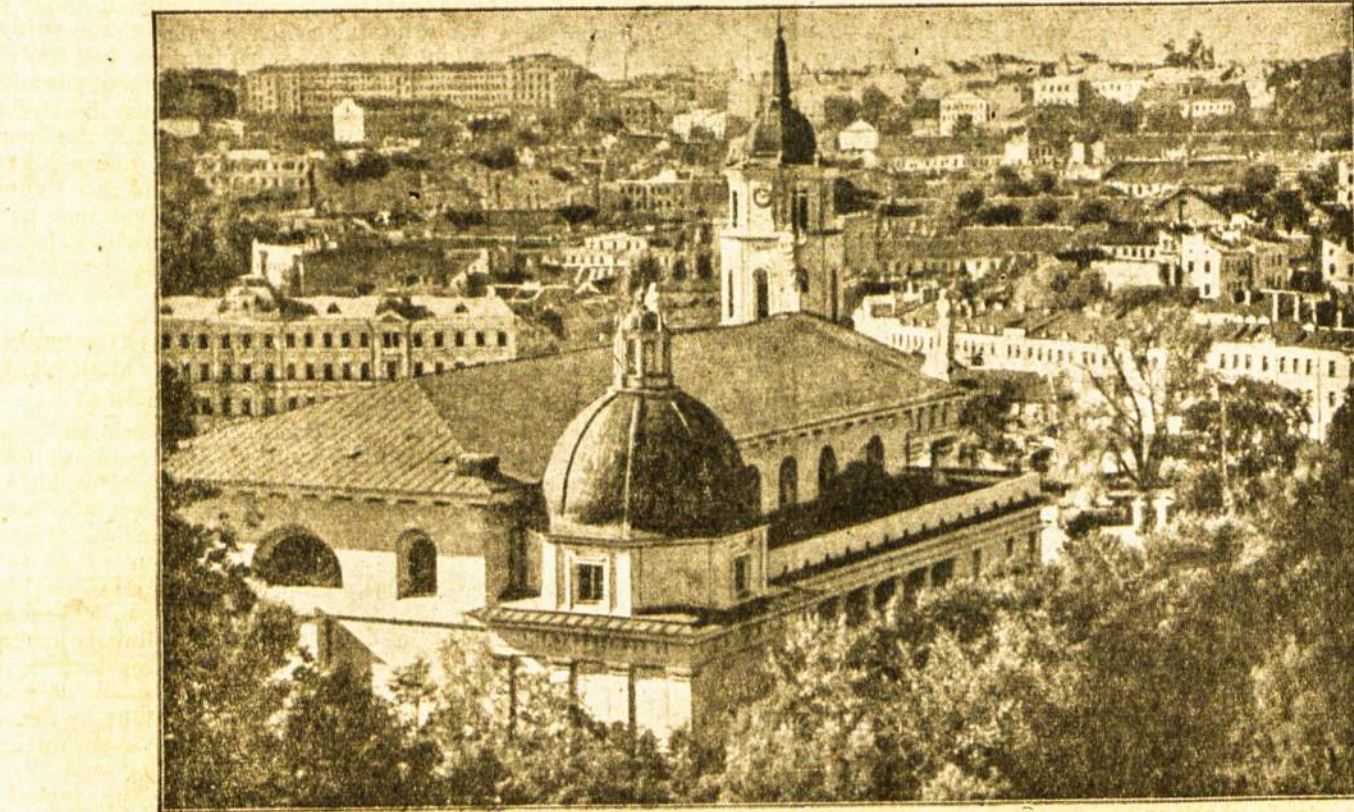
— **Zarasuose** pilietis Laurinavičius tapo užmuštas elektros srovės.

— **Okupavę** Vilnių lenkai sušaudė kovojusius už lietuvių liaudies teises Juozą Bakanauską, Mykolą Šinkūną ir Vladą Jurkūną. Lenkų žvalgyba užmušė Br. Astašauską ir Pr. Račinską.

— **Maskvoje** 12 - II - 40 tapo pasirašyta Sovietų - Nacių prekybos sutartis.

Dr. Kazys Grauzinis, Ministro Plenipotenciario de Lituania en la Rep. Argentina.

Vista general de Vilnius. Aquí se organiza la Administración lituana, para transferir la Capital de Kaunas, tan pronto como se termina la contienda europea. Largos años de la ocupación arruinaron la vida económica de la Ciudad. Para combatir el hambre y la miseria, el Gobierno lituano de Kaunas invirtió 50.000.000 de litas en la región recién recuperada y el pueblo colabora en la reconstrucción.

ROOSEVELTAS ATAKUOJA DIKTATŪRAS

— **Prancūzijoje** persekiojama kompartijos organizacijos. Paryžiuje iškratyta Sovietų firmų lokalai.

Dr. Jonas Basanavičius (23-XI-1851 — 16-II-1928) Didžiojo 1905 metų Vilniaus Seimo iniciatorius, jo pirmininkas ir Lietuvos Nepriklausomybės pranašas.

KARO AUDRA TEBESIAUČIA EUROPOJE IR AZIJOJE

Vokiečių prancūzų fronte karas tebesitęsia. Žvalgų susirėmimuose žūsta vokiečiai ir prancūzai. Frontas beveik nesikeičia.

Rusų suomių fronte daugiau sia kariauja aviacija. Rusai be paliovos bombarduoja Suomijos miestus, skandina jų laivus ir tebesiveržia Suomijos gilumon. Mažytėi Suomijai, nors ir kitų valstybių padedamai, vargu bepavyks atsilaikyti prieš milžinišką Rusiją.

Azijoje japonai, niekeno ne kliudomi, veržiasi Kinijos

— **Sovietų Rusija** ir Italija ruošia sutartį naujam prekybos planui realizuoti tarp tų dviejų valstybių.

— **Vokietijos** karo arlaiviai bombardavo Anglijos ir Škotijos pajūrio miestus.

20.000 KILOMETRŲ PANAMERIKOS KELIAS BUS UŽBAIGTAS STATYTI 1940 METAIS

Penktoji Panamerikos (visos Amerikos žemyno valstybių) konferencija Čilėje 1923 metais nutarė praversti kelią tarp New Yorko ir Buenos Aires. Išstius 17 metų per savo teritorijas tą kelią veda ir asfaltuoja visos Amerikos valstybės. Jo statyba jau sudėta milijonai pezų ir dolerių. Jis eina nuo Buenos Aires, per visą Argentinos respubliką į Čilę, su lankais per Urugvajų, Braziliją ir Boliviją. Nuo Čilės eina per Peru, Ekvadorą ir Kolumbiją, su šaka į Venezuelą. Pasielkia Panamos kanalą ir paskui eina per Costa Rica, Nicaragua ir Honduras. Iš ten eina per visą Meksiką ir per USA iki Vašingtono, o paskui iki New Yorko.

Šis ilgiausias pasaulyje kelias bus galutinai užbaigtas 1940 metais. Jis labai daug prisidės prie visos Amerikos tautų suartėjimo ekonominiu ir kitais atžvilgiais. Visas jo ilgis sudaro arti 20.000 kilometrų.

— **Hitlerio** valdžia, įsikūrusi Frico Thysseno kapitalais, Thyssenui atėmė Vokietijos pilietybę.

— **Virginijos** mieste Roundhill 9 - II - 40 pasimirė buvęs USA ambasadorius Berlyne, William E. Dodd. Jis buvo didelis demokratas ir fašizmo priešinys.

— **Turkija** konfiskuoja vokiečių Kruppo firmos turtus.

— **Italija** susirūpino savo sienų saugumu.

LIETUVIŲ CENTRAS IR T-RAS „VILTIS“

ši sekmadienį, 18 - II - 40 mini Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo 22 metų sukaktuvę, Lietuvų Centre, Tabarė 6950, Villa Lugano. „Laisvės Kelias“ suvaidins šie „Vilties“ teatro artistai: O. Džiugytė, E. Runimienė, V. Sajauskas, St. Džiugis, A. Karosas, K. Runimas, L. Matulaitis, E. Ryseliene režisuojant. Pasimaudyt ir išsikępt asado galima suvažiuoti nuo ryto. Nuo pietų muzika ir bufetas. Vaidinimai 17 val. Šokiai iki 12 nakties. Tebeveiks karnavališkos šviesos ir papuošimai. Įžanga visiems nemokama.

UKRAINIEČIAI PERKELIAMI Į S.S.S.R.

DABAR EUROPOJE DAUGIAU SUĖMIMŲ, NEGU PEREITAME PASAULINIAME KARE

1914 - 1918 metų kare Anglijoje buvo suimta 30.000 Vokietijos piliečių. Gi dabar Anglijoje viso labo buvo suimta 74.000 įtartinų asmenų, daugiausia vokiečių, bet išstius pa leista apie 60.000 Paleistieji yra Hitlerio režimo priešinai.

Vokietijoje, Rusijoje, Prancūzijoje ir kitose Europos valstybėse įtariamų asmenų areštai vykunami labai plačia plote. Areštuojami svetimšaliai ir savi piliečiai, savojo režimo priešinai.

Prie masinių areštų tenka pridėti ir tai, kad apsisaugimui nuo miestų bombardavimų Anglijos, Vokietijos, Prancūzijos ir Skandinavijos valstybių miestai naktimis skęsta tamsoje. Anglijoje išleistas de kretas, kad visa šalis privalo būti tamsoje, kad joks žiburėlis nakties metu nepatarnautų ženklų fašistiniams oro piratams. Masėmis žūsta skandinavų laivų žmonės.

Vokietijoje tamsos metu vokiečiai vienas nuo kito vagia visokius daiktus. Vagiliai kasdien šaudomi.

Begaliniai liūdna padėtis viešpatuoja Europoje. Ji nėra skirtinga ir mūsų Lietuvoje.

— **USA prezidentas** Rooseveltas Vašingtone pasakė kalbą, kurioje pasmerkė diktatoriškus tulų Europos valstybių režimus. Visos Amerikos spauda užgyrė jo kalbą, kurioje jis užtarė Suomijos liaudį, kovojančią už savo nepriklausomybės išlaikymą.

— **Vokiečių** spauda skelbia, kad okupuotoje Lenkijoje iš pasalų jau tapo nukauta 58 tūkstančiai vokiečių.

Dr. Jonas Šliupas, kuriam V. D. Universiteto Teisių Fakultetas gruodžio 11 d. iteikė teisių daktaro diplomą už kovą dėl lietuvių tautos teisių nelaisvės priešpados laikais.

UKRAINIEČIAI IR BALTA-RUSIAI PERKELIAMI SOVIETŲ PUSEN

Berlyne tapo pasirašyta Lenkijos rekolonizacijos sutartis. Pasirašė Sovietų ministeris Šlarenko ir Vokietijos u. r. ministerijos valdininkas Denzel.

Nuo 18 dienos šio vasario mėnesio per dvyliką dienų bus išgabenti visi ukrainiečiai ir baltarusiai iš vokiečių okupuotos Lenkijos dalies. Visi jie perkeliama Sovietų pusėn.

Išvažiuojantiems leista išsigabenti žemės ūkio mašinas ir darbu reikalingiausius įrankius.

— **Maskvos** spauda atakuoja Turkiją už pasidavimą angli ir prancūzų politikai.

— **Montrealyje** 11 - II - 40 pasimirė generalinis Kanados gubernatorius, anglas Tweedsmuir.

SNIEGUOTAS NEW YORKAS VALGO SAULĖTOS ARGENTINOS VAISIUS

New Yorke parduota tik ką gauti iš Argentinos vaisių transportai: 10.000 dėžių Mendozos vynuogių ir 15.000 dėžių Rio Negro kriaušių. Argentinieškos kriaušės Williams ir vynuogės Malaga skaitosi aukščiausios rūšies vaisiai. Už vynuogių dėžę vidutiniškai gauta po 1.72 dolerius, už kriaušės po 2.34 dolerius.

AMERIKOS VARIS IR ŠVINAS VOKIETIJAI

Iš Kanados uosto Vankoverio plaukia Vladivostokan Sovietų laivas, kuris gabena 1.500 tonų vario ir 2.000 tonų cino. Anglai patyrė, kad tas metalas, Sovietų nupirkas iš USA pirklų, bus perduotas vokiečiams, einant Maskvos prekybos sutartimi su Berlynu.

Kroviniai yra apdrausti Sovietų apdraudimo valstybinėje bendrovėje „Costrach“ ir yra perdrausti Londono apdraudos kompanijose. Nuskandinus anglai turėtų sumokėti nuostolius Sovietams.

IŠ LATVIJOS Į ŠVEDIJĄ GALIMA ČIUOŽTI LEDU

„La Prensa“ 10 - II - 40 patalpino United telegramą iš Berlyno, kurioje sakoma, kad dėl susikupusių ledų Baltijos jūrose neįmanoma laivų transportas tarp Danijos ir Vokietijos.

Iš Rygos pranešama, kad į vakarus nuo Latvijos visiškai užšalo Baltijos jūra. Užšalo taip, kaip prieš 300 metų kad buvo užšalusi.

United telegrafo pranešimas pabrėžia, kad dabar iš Latvijos į švediją per Baltijos jūras galima nučiuožti ledu.

ČILĖNAS GODOY PUKIAI LAIKESI

New Yorko Madison Square Garden stadijone 9 - II - 40 įvyko pasaulinio visų svorių bokso čempiono, USA negro Joe Louis kova su čilėnu Arturo Godoy. Dalyvavo 20.000 žiūrovų. Godoy buvo pirmas boksinkininkas, kuris be baimės pliekė plieninį negrą. Kova tęsėsi 14 „roundų“ (ratų). Teisėjai Donovan ir Lecron laimėtoju punktais pripažino negrą, bet teisėjas Tommy Shertell laimėjimą pripažino čilėnui. Publika stovėjo už čilėnų. Louis sveria 92 klg., Godoy 91.800.

Dr. Roberto Pietrocaprina, Consul Honorario de Lituania en la Rep. Oriental del Uruguay.

„JOSE VERDI“ 17 - II - 40 MINIMA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 22 METŲ SUKAKTUVĖS. MINĖJIMĄ BENDROMIS

pajėgomis rengia pažangiosios Argentinos lietuvių organizacijos ir spauda. Visi ir visos, šeimynos ir pavieniai, parodykim demokratinį solidarumą, vieningai paminėdami Tautos Dieną!

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Bs. As., Vasario 15, 1940 metų

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI SU MŪSŲ VILNIUMI

Žengiamo į dvidešimt trečiuosius Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metus.

Ir pirmą kartą, po 22 metų, Lietuvos Nepriklausomybės su kaktuves minime esant Vilniui drauge su Lietuva.

Tik Vasario 16, 1918 metų Lietuvos Nepriklausomybės pranašas Dr. J. Basanavičius, kaip Lietuvos Valstybės Tarybos pirmininkas, Vilnių paskelbė Lietuvą Nepriklausoma, Demokratinė Respublika. Ir tik dabar, po 22 metų, Vilnius vėl priklauso Nepriklausomoms Lietuvos daliai.

Kaip žinoma, Lenkijos ponijos imperializmas lietuvių atžvilgiu buvo toks žiaurus, kad lietuviai neturėjo jokių teisių savo istorinėje sostinėje. Kai 1919 metais Vilnių iš lenkų perėmė rusai ir grąžino jį Lietuvai, tai Lietuvos delegacija Suvalkuose pasirašė sutartį su Lenkijos valdžios atstovais. Suvalkų sutartis tapo pasirašyta spalio 7, 1920 m., o spalio 9 tų pačių metų lenkai sulaužė sutartį ir improvizavę želigovskijadą vėl okupavo mūsų Vilnių, kurį teriojo iki pat Lenkijos sugriuvimo.

Okupantų nualintas Vilnius pagalios grįžo Nepriklausomai Lietuvai. Jis grįžo pasekmėje 22 metų kovos už Dr. J. Basanavičiaus visą gyvenimą skelbtus lietuvių tautos laisvės idealus. Jis grįžo dėl to, kad keturių milijonų tauta vieninai jo grąžinimo siekė per spaudą, per draugijas, per masinius lietuvių mitingus visame pasaulyje.

Minėdami Lietuvos Nepriklausomybę su Vilniumi, minime ir Dr. J. Basanavičiaus nuopelnus, kuris, prikėlus mūsų tautą iš letargo miego, pats mirė kaip tik Vasario šešioliktą 1928 metų. Dar ir dėl to Vilnius mums yra brangus, kad Dr. Basanavičius yra palaidotas Rasų kapuose, Vilniuje, greta Čiurlionės kabo. Tuo se kapuose ilsisi mūsų spaudos laisvės iškovojojas inž. Petras Vileišis, pažangiosios Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjas Dr. Danielius Alseika ir visa eilė žymių lietuvių tautos sūnų ir dukrų.

Pažangioji Argentinos lietuvių visuomenė vieningai ir bendromis pajėgomis mini pirmąsias Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves su Vilniumi. Bendras minėjimas įvyks „Josė Verdi“ teatre šį šeštadienį, 17 - II - 40. Minėjimą bendromis jėgomis ruošia:

„Argentin. Lietuvių Balsas“, „D-jia „Talka“ ir „Momentas“, Lietuvių Liaudies Teatras, Lietuvių Sporto Klūbas, Lietuvos Žydų D-jia Argent., (kuri jau pasiuntė 30.000 litų Vilniaus biednuomenės šelpimui ir baigia sukelti lėšas pasiuntimui dar kita tiek), Susivienijimas Lietuv. Argent. su skyriais ir kiti pažangiosios visuomenės kolektyvai, o dalyvauja jame žymios mūsų kolonijos menininkų pajėgos ir visa plačioji visuomenė.

Visa kolonija, įžengdama į 23-sius nepriklausomo Lietuvos gyvenimo metus, vieningai renkasi ir „Josė Verdi“ teatru 17 - II - 40!

RENKA BR. VARGŠO PARAŠYTAS DRAMAS

Čikagoje 1916 metais, dideliame skurde mirė dramaturgas Bronius Vargšas - Laucevičius. (Prieš pora metų Buenos Aires mirė jo brolis).

Žymus USA. lietuvis rašytojas Dr. A. Petrikas (221 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.) kreipiasi į visos Amerikos lietuvių prašydamas siųsti jam Broniaus Vargšo rankraščius ir laiškus. Br. Vargšas yra parašęs apie tuziną vertingų veikalų, kuriuos Dr. Petrikas nori surinkti ir visa išleisti atskirame veikle.

Kas turi prašomos medžiagos, susirašykite su Dr. Petriku.

NETURI BŪTI PAŠALPOS BE GYVYBĖS APDRAUDIMO

Jeigu fraternalė organizacija nori gyvuoti, ji privalo laikytis jai reikiamų dėsnių. Kada vyko Susivienijimo Lietuvių Argentinoje antrasis skyrių atstovų suvažiavimas, tai paaiškėjo, kad ne trečioji S. L. Arg. narių dalis nemoka gyvybės apdraudos mokesčio, o tik pašalpos skyriui priklauso. „A. L. Balso“ redaktorius buvo nurodyta, kad taip negalima praktikuoti. A. Jokubauskas ir kiti rimtesni S. L. Arg. veikėjai pastebėjo, kad visi S. L. A. nariai privalo mokėti gyvybės apdraudos mokesť, kitaip organizacijai grėsia merdėjimas.

Tie, kurie stojo už tai, kad visi nariai mokėtų r gyvybės apdraudos mokesčius, pasitarė su S. L. Arg. stiprinimui, o tie, kurie nori tik pašalpos naudotis, yra organizacijos išnaukotojai. Vienok meškos pa tarnavimu vaišinanti Susivienijimą elementai bando išaiškinti priešinai: Esą ne jie, o kiti bando skaldyti

Jeigu S. L. Arg. nori gyvuoti, jis privalo imti pavyzdį iš S. L. A. (iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje). O ten pašalpos ir apdraudos klausimas štai kaip suderintas: „Tėvynėje“, S. L. A. organe, 5 - I - 40 yra toks paklausimas ir atsakymas:

„Klausimas: Ar gali naujas narys prisirašyti vien prie pašalpos ligoje, o apdraudos neminti?

Atsakymas: Negali. Tikėtai turį gyvybės apdraudą Susivienijime, gali priklausyti ir prie pašalpos ligoje skyriaus. Naujas narys gali imti vien tik gyvybės apdraudą, arba sykiu apdraudą ir pašalpą ligoje, bet negali vien i pašalpą ligoje stoti.“

S. L. Arg. kurėjai ir jo likimą branginantį jauniejį veikėjai, be abejo, supranta, kad skaldytojai yra tie, kurie tuo vardu kitus bando vaišinti, vien pašalpos skyriui priklausydami.

KUNIGŲ VEDYBŲ UZDRAUDIMAS

Daugelis mano, kad Romos katalikų kunigai niekuomet ne buvo vedę. (Čia nekalbama apie gyvenimą su gospadinėmis).

Faktinai iki 1074 metų Romos katalikų kunigai gyvendavo gana dorai, kaip ir visi sveikų vyrų, šeimynų tėvai. Jie turėdavo žmonas, auklėdavo vaikus, apvedindavo juos ir t. t.

Bet popiežius Grigalius VII išleido dekretą, kuriuo uždraudė katalikų kunigams vesti žmonas.

Roma dėl to uždraudė kunigams viešai turėti šeimynas, kad „nevedusių tėvelių“ turėtų lengviau gauti savo troščių. Kada miršta neturįs šeimoms klebonas, jis, dažniausia, viską palieka bažnyčiai. O visos Romos katalikų bažnyčios, nepaisant kokios tautos žmonės jas pastato, priklauso Vatikano karaliui — popiežiui.

Milijonai dolerių ir litų, maldingų lietuvių supiltų į klebonų rankas, teko Vatikalui. Jeigu kunigai viešai turėtų pačias ir vaikus, tai jų šeimynos neleistų savo turtus atiduoti Vatikano karaliui.

Dėl to ir tapo įvestas kunigų „celibatas“.

UNIVERSITETŲ PAVADINIMAI

Dr. Raulinaitis „XX amžiuje“ siūlo Vilniuje esantį Stepono Batoro vardo Lietuvos universitetą pavadinti Vilniaus įkurėjo Gedimino vardu, o „Vilniaus Balsas“ — Basanavičiaus vardu.

„Keleivis“ pataria Vilniaus universitetą vadinti Vilniaus universitetu, o Kauno universitetą — Kauno universitetu, nes tik po vieną universitetą tuose miestuose randasi.

Karalių vardais vadinti universitetus visiškai netinka.

Lietuvoje labai dogiškai vadinama Aukštoji Žemės ūkio Mokykla Dotnuvoje — Dotnuvos Žemės ūkio Akademija.

RAUDONARMĖTIS JONAVOJ SURADO SAVO TĖVĄ IR ČIA PIRMU SYK SU JUO SUSIPAZINO

Neseniai Jonavoj buvo didelė sensacija: iš poligono atvyko į Jonavą vienas raudonarmietis karininkas ir klausinėjęs, kur gyvena Aronas Betenas.

Aronas Betenas buvo parodytas. Tai apie 65 metų amžiaus stalius.

Paaiškėjo, kad tas jaunas raud. armijos karininkas yra Beteno sūnus Ziselis.

Tėvo su sūnumi susitikimo momentas buvęs labai jaudinantis ir nepanašus į tikrovę, viskas lyg iš fantastinio ar nuotykių romano paimta.

Apie šį nepaprastą įvykį iš Beteno šeimos teko sužinoti štai ką:

Kilus Didž. karui rusų valdžia iš Kauno ištrėmė visus žydus. Buvo ištrėmtas ir Betenas su savo šeima.

Betenas su žmona ir šešiais mažais vaikais atsikūrė Ukrainoje, Kremenčiuogo mieste. Kremenčiuoge Betenas su savo šeima išgyveno ir visą karo laiką, paskui pilietinę Rusijos revoliuciją.

Kai karas baigėsi ir Lietuva atgavo politinę nepriklausomybę, Betenas pirmu pabėgėliu ešalonu grįžo Lietuvon. Prieš pat Betenui išvažiuojant Lietuvon gimė sūnus. Betenienė po to gimdymo mirė.

Pasitūris Beteno pažįstamas Abramavičius Betenui ir sakė: tu ir taip turi šešis vaikus, o aš nė vieno neturiu. Be to, kaip tu dabar tokį mažą kūdikį be motinos veši, geriau bus palikti čia, mes paimsim tavo sūnų ir auginsime, net išnysime.

Betenas su tuo pasiūlymu sutikęs — savo sūnų paliko Abramavičiaus auklėti, o pats sugrįžo į Lietuvą. Sugrįžęs į Lietuvą Betenas vedė antrą žmoną su kuria sulaukęs dar trijų vaikų.

Zislė pasiliko augti pas Abramavičius. Abramavičiai jį augino ir i mokyklą leido kaip savo tikrą sūnų, net nesakydami jam, kad jis yra ne jų sūnus.

Prieš dvejus ar trejus metus mirė Zislės Beteno globėja Abramavičienė. Ji mirdama Zislėi paslaptį išdavus: — ji pasakiusi, kad Zislė nors ir Abramavičių vadinasis, bet jis esąs netikras jų sūnus; jo tėvas gyvenęs toli toli vakaruose, Lietuvoje.

Abramavičienė davus Zislėi ir jo tėvo adresą.

Zislė rašęs vieną, kitą laišką Betenui, bet Betenai sako, kad nė vieno laiško iš Zislės negavę. Be to, Betenas jau buvo ir užmiręs, kad toli Ukrainoje, Kremenčiuogo mieste, palikęs savo sūnų. Sūnus taip pat negalėjęs didesnio dėmesio parodyti kažkur gyvenančiam savo tėvui, nes sunku buvo ir susirašinėti juo labiau, kad jis su savo kariuomenės daliniu buvęs Kaukaze ir kt. Sov. Rusijos vietose. Bet dabar sąlygos pasikeitė. Zislė Abramavičius su savo daliniu atvyko Lietuvon ir apsisistojo netoli Jonavos. Tai jam ir parūpo paieškoti savo tėvo. Paieškojo ir rado. Jis rado ne tik savo tėvą, bet ir savo brolius ir seseris, gyvenančius Kaune, Šančiuose.

Gruodžio 16 d. Z. Abramavičius atvyko į Šančius, kur aplankė savo seseris.

Savo tėvui susirasti Abramavičius gavęs keletą dienų atostogų.

80 SKIRTINGŲ LAIKRAŠČIŲ ir žurnalų iš Lietuvos ir USA mainais gauna „A. L. Balsas“. 10 skirtingų laikraščių egzempliorių siunčiame paštu visiems, kas atsiunčia pašto markutėmis ar pinigais vieną pežą. Adresuokite: „A. L. Balsas“, Casilla de Correo 303, Bs. As.

L I E T U V O J E

ALYTUJE KARO AERODROMO REIKALAMS NUSAVINTA 147 HA ŽEMĖS

Alytaus karo aerodromo reikalams nusavinta šių asmenų žemė su esamais joje trobėmis ir medžiais: 1) Kosto Aleksandravičiaus įpėdinių 46,50 ha, 2) Antano Baliukevičiaus įpėdinių 40,60 ha, 3) Zofijos Basiulienės 5,50 ha, 4) Kazio Lasinsko 33,00 ha, 4) Kazio Lickevičiaus 11,25 ha, 6) Igno Sušinsko įpėdinių 11,25 ha, 7) Alytaus 1 parapijos 0,25 ha, iš viso 147,75 ha. Šį įstatymą vykdys Kr. aps. ministeris.

Įstatymo projektą Ministerių taryba jau priėmė.

LENKŲ IR VOKIEČIŲ REPATRIACIJOS REIKALAI LIETUVOJE

Sužinota, kad netrukus Vokietijos įgalioti atstovai pradės daryti esamų Lietuvoje internuotų lenkų karių tarpe atranką tikslu nustatyti, kas iš jų norėtų grįžti į savo gimtinę, kuri dabar yra vokiečių valdžioje. Atlikus lenkų karių repatriaciją, kiek vėliau taip pat prasidės derybos dėl Lietuvos vokiečių evakuacijos.

VALSTYBĖS OPEROS ARTISTŲ A. KUČINGIO IR STAŠKEVIČIŲ

gastrolės Maskvoje įvyks artimiausiu laiku. Gastrolės tęsis 10 — 12 d.d. ir mūsų artistai dainuos koncertuose ir operose. Gastrolės rengia Lietuvių draugija SSSR tautų kultūrai pažinti valdybos ir Vokas. Vokso atstovas Lietuvoje F. F. Molochovas šiomis dienomis įteikė p. p. A. Kučingui ir Staškevičiūtei specialius pakvietimus.

VILNIUJE 14 PRIVATINIŲ GIMNAZIJŲ

Šiuo metu Vilniuje veikia 14 privatinų gimnazijų, kurių 7 yra lenkų, 6 žydų ir 1 rusų. Gruodžio 9 d. švietimo m-jos atstovo įstaiga Vilniuje išsiuntinėjo privatinų gimnazijų laikojojams raštus, kad jie tas gimnazijas kuo greičiausiai pertvarkytų pagal Lietuvoje veikiančius nuostatus. Privatinės gimnazijos galės laikyti tik organizacijos, kurios persitvarkys pagal Lietuvos įstatymus ir bus legalizuotos. Gimnazijų direktoriais gali būti tik Lietuvos piliečiai, moką žodžiu ir raštu lietuvių kalbą ir turi visas mokytojų teises.

Privatinių gimnazijų pirmoje klasėje mokslas bus einamas pagal Lietuvos mokyklų programą. Aukštesniųjų klasių mokiniai galės mokslą baigti sena tvarka, tai yra, pagal seną planą ir programą. Panaikinus karinio parengimo ir mokslą apie Lenkiją, įvedama lietuvių kalba, Lietuvos istorija, Lietuvos geografija ir visuomenės mokslas.

BUVUSIEJI VILNIAUS KRAŠTO GELEŽINKELIŲ TARNAUTOJAI PERKELTI DIRB TI Į CENTRO ĮSTAIGAS

Iš buvusių Vilniaus geležinkeluose apie 3 tūkst. tarnautojų yra palikta tarnauti, regis, tik apie 300 žmonių.

Keletas buvusių Vilniaus geležinkelių tarnautojų dabar yra atkelti i geležinkelių valdybos centro įstaigas, kiti Radviliškį ir čia dirba mokydamies lietuvių kalbos ir susipažindami su mūsų geležinkeluose darbu. Galimas daiktas, kad jie kurį laiką padirbės Kaune ar Radviliškyje vėl bus perkelti į Vilniaus krašto geležinkelius, o kitas, gal ir čia bus paliktas.

PASKIRTI VILNIAUS KRAŠTO PRADŽIOS MOKYKLŲ INSPEKTORIAI

Švietimo ministerio įsakymu Vilniaus apskr. pradžios mokyklų inspektoriumi paskirtas Židanavičius, Valkininkų aps. — Miškinis, Švenčionių aps. — Plungė, Vilniaus m. pr. mokyklų insp. padėjėjas paskirta Mykolas Būtėnas ir Vincas Makarevičius; Vilniaus apskr. insp. padėjėjais paskirti Mykolas Čaikauskas ir Petras Burlingis, Valkininkų apskr. — Modėnas Jonas ir Švenčionių apskr. — Švopžlys.

Alytaus apskr. pr. mokyklų inspekt. paskirtas Strimaitis.

NUBAUSTI DU PILIEČIAI UŽ PABĖGIMĄ IŠ KARIUOMENĖS

1921 m. iš Lietuvos kariuomenės pabėgo J. Murauskas. Jis apsigyveno Lenkijoje.

Lenkų rusų karo metu Murauskas atėjo į Vilnių druskos pirkti ir čia buvo sulaikytas. Murauskas patrauktas tieson ir kariuomenės teismo dabar nubaustas visą amžių kalėti.

I Vievį buvo atėjęs druskos pirktis ir antras mūsų kariuomenės desertyras Pranas Batenas, kuris taip pat patrauktas tieson ir dabar kariuomenės teismo nubustas dešimt metų sunk. darbų kalėjimo.

— Vokietijos kareiviai okupuotoje Lietuvoje (Punsko, Seinų, Suvalkų srityse) atiminėja sviestą ir taukus iš ūkininkų, lygiai kaip pereinoto karo metu.

— Lazdijų valsčiuje, Jase-naukos kaime, ūkininkas Pr. Dilius susiginčino su savo žmona K. Diliene. Pr. Dilius pasirodė esąs labai žiaurus, nes jis savo žmoną išsiuvo į laukus ir kočėlu ją užmušė. Dilius areštuotas.

— Vilniuj kuriasi nauji Lietuvos šaulių Sąjungos būriai.

— Vilniuje priglausti lenkai jau tris kartus bandė sukilti ir pasiskelbt „nepriklausomais“ ponais, nes jiems labai nepatinka, kad juos valdo lietuviai.

LIETUVA NEJSILEIS DAUGIAU LENKŲ, O ATBĖGIUS PERDUOS RUSIJAI

Pereitą savaitę Vilniuje Lietuvos duona mintanti Lenkijos pabėgėliai bandė padaryti sukilimą prieš Lietuvos vyriausybę ir Vilniaus kraštą paskelbti savotiška Lenkijos valstybe. Matomai lenkai veikia sulyg Želigovskio instrukcijų, kurias siunčia iš Prancūzijos. Maž Želigovskis dabar yra nariu Lenkijos valdžios, susikūrusios Prancūzijoje.

Vilniuje dabar gyvena 12 tūkstančių Lenkijos pabėgėlių, kurių Lietuva stačiai neturi kur dėti. I vokiečių ir rusų okupuotas jų gyvenamas vietas jie neįsileidžia.

Lietuva daro pastangas susitarti su SSSR vyriausybe, kad tuos pabėgėlius išgabenti kur nors Donbaso rajonai i anglių kasyklas, kur jau atgabenta daug lenkų iš rusų užimtų Lenkijos rajonų.

O daugiau Lenkijos pabėgėlių Lietuva neįsileidžia. Visus slapta atbėgusius Lietuvoje suims ir grąžins atgal, kaip kad yra susitarta su naujuoju Lietuvos kaimynu.

APSKRITIES VIRŠININKAS NUBAUDEŠ DAUG LAZDIJŲ MIESTELIO GYVENTOJŲ

Suv. Kalvarijoj ir jos apylinkėse esą nemaža pabėgėlių žydų iš vokiečių užimtos Lenkijos. Daug tų pabėgėlių atvykę į Lazdijus ir čia apsigyvenę. Patys pabėgėliai nesiregistruvę, o juos priglaudusieji Lazdijų miestelio gyventojai jų taip pat neregistruvę, už tai apskrities viršininkas nubaudęs apie 90 Lazdijų gyventojų žydų. Baudų suma siekianti apie 20 tūkst. litų.

Aną dieną dėl tų baudų buvo atvykusi i Kauną nubaustųjų delegacija, kuri lankėsi atitinkamose įstaigose už baudų panaikinimo ar sumažinimo reikalų.

LENKAI NORI ATPLĖSTI VILNIŲ NUO LIETUVOS

Komunistinės Sovietų jaunuomenės organas „Komsomolskaja Pravda“ 9 - II - 40 plačiai parašė apie Lietuvą ir kitas Pabaltės valstybes.

Komunistinės jaunuomenės organas tvirtina, kad Anglijos ir Prancūzijos imperialistai organizuoja lenkų gaujas, atplėšimui Vilniaus nuo Lietuvos.

Toliau laikraštis teigia, kad tik Sovietų Rusijos globojamos Lietuva, Latvija ir Estija galinės gyventi ramų ir nepriklausomą gyvenimą.

Gaila, kad „Komsomolskaja Pravda“ nepasako, prie ko lenkai rengiasi dėti Vilnių, jeigu jiems pavyktų atplėsti jį nuo Lietuvos.

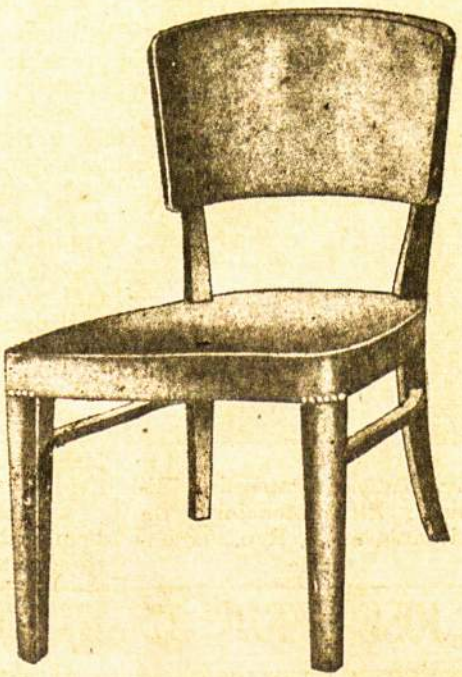
— Prie Lietuvos geležinkelio dirba 7.118 žmonių.

— Lietuvos geležinkeliais prekių vagonų važinėja apie 800. Trūksta apie 250 vagonų. Iš Vilniaus išvežtus Rusijon vagonus atgauti nepavyko, dėl to Lietuvai reikalinga ieškoti pirkti ar pasigaminti prekių ir keleivinių vagonų.

PIRMUTINIS ARGENTINOJE Lietuvių Stalų ir Kėdžių Fabrikas ŠULNIS & GEIGAS SAVININKAI

Sali 64 - 68. U. T. 61 - Corrales - 3275 Bs. Aires

Jau nuo 1931 metų dirba visokių stilių kėdes ir stalus Sąžiningu darbo išpildymu fabrikas išaugo iki to, kad jame jau dirba 40 kvalifikuotų darbininkų, didžiojoje lietuvių. Dastatome i namus ir duodame nuolaidas lietuvių šeimynoms. Pirkite tiesioginiai iš mūsų fabriko, nes nusipirkę krautu-vėse mokate daug brangiau už tas pačias mūsų fabriko gamybos kėdes.

KAIP ATsirADO VILNIUS

Vilniaus miesto įsteigimas

Puikus ir kruopštus Lietuvos reformuotųjų bažnyčių istorijos žinovas Josephas Lukaszewiczius, 1848 — 1850 metais Leipzige atspausdinęs vokiečių kalba du toms savo veikalo „Geschichte der reformierten Kirchen in Litauen“, antrame tome kalbėdamas apie Vilnių kaip Lietuvos reformacijos lopšį, Vilnių vadina Lietuvos sostine ir visų epochų lietuvių tautinės kultūros židiniu, jo žodžiais betariant „Die Hauptstadt Litauens und in jeder Epoche der Heerd der nationalen Kultur“. Kadangi naujasis reformacijos tikėjimas

Lietuvių kilmė

Kaip paprastai visą senesniųjų miestai, neturį savo įsteigimo tikslų datų, yra apgaubti įvairių legendų ir pasakojimų. Geriausias to pavyzdys yra Roma. Tokiomis legendomis yra apipintas ir Vilniaus įsteigimas.

Lenkų istorininkas Długosz Vilniaus miesto įsteigimą priskiria lietuviams, nors pačius lietuvius jis laiko ateiviais iš Italijos. Yra istorikų, kurie Vilniaus miesto įsikūrimą priskiria skandinavams, kurie, slinkdami į Rusijos gilumą, prie Neries upės aptikę patogią vietą ir čia įsikūrę. Pa

jės siaubo žvilgsnis patį milžiną nužudęs. Bychovco metraštis mini ir kitokį padavimą. Mirus Vilniaus kunigaikščiui Dovydui II, kunigaikštis Šventaragis apie 1272 metus Vilniaus ir Neries santakoje esančiame šventame ažuolyne įkūręs Perkūno šventyklą su amžinąja ugnimi. Čia buvę ir kunigaikščių bei kunigų lavonų deginimo vieta. Vėliau čia buvęs sudegintas ir paties Šventaragio kūnas, o pati šventykla buvusi perkelta į kitą vietą.

Stabmeldžiai Lizdeika ir Gediminas

Pagaliau paminėtinas pla-

Catedral de Vilnius, histórica Capital de Lituania, recuperada por los lituanos según el tratado de Moscú del 10 de Octubre de 1939. En la foto: El ejército lituano entra en su Capital, libertada de la ocupación polaca.

mas Lietuvoje tepradėjo sparčiau plisti tik 16 šimtmetyje ir iš karto pasireiškė Vilniuje, Lietuvos istorinėje sostinėje, tai galima tvirtinti, kad tuo metu Vilnius tikrai jau buvo išaugęs ne tik į Lietuvos gyvenimo centrą, bet ir į kultūrinės kovos židinį. Spėjama, kad apie 16 šimtmečio vidurį Vilniuje jau buvo daugiau kaip 100.000 gyventojų, nors neseniai miestą buvo nusiaubusios dvi epidemijos, įvykusios 1552 ir 1569 metais. Vis dėlto 100.000 gyventojų miestui tuo metu jau daug reikė. Virtės ne tik Lietuvos valstybės politiniu, bet ir kultūriniu, šiuo atveju religinių kovų centru, Vilnius istorinės Lietuvos gyvenime nuo to laiko pradėjo vaidinti dar didesnę vaidmenį. Čia mes norime pateikti vieną kitą legendą ir istorinę datą bei įvykį iš istorinės Lietuvos sostinės įsikūrimo ir augimo.

čių skandinavų buvimas Lietuvoje nėra istorikų užginčijamas, tačiau ar jie tikrai yra Vilniaus miesto steigėjai, tvirtinti būtų per drąsu. Rusų kronikos mini 1070 metais čia valdžiusį Rostislavą ir 1129 metais Vilniuje viešpatavusį lietuvių kunigaikštį Dovydą, bet ir tu kronikų žinios nėra visai patikimos, nes jos yra gausios prieštaravimais ir netikslumais.

Šventaragio šventykla

Kaip senas miestas Vilnius gausus įvairiais padavimais. Tai jau legendų sritis. Tie padavimai teigia seniausią Vilniaus vietą buvus Bakštą. Tai buvusi tvirtovė su urvu, kuris jungęs tvirtovę su Vilniaus upės ar Trakais. Tame urve gyvenęs siaubingas milžinas, kuris visus savo stipriu žvilgsniu nužudydavęs. Tačiau vienas drąsuolis vis dėlto išdrįsęs į urvą įeiti. Jis turėjęs veidrodį ir to veidrodžio stikle atsispindė-

čiai žinomas padavimas apie Gedimino sapną. Kartą didysis kunigaikštis Gediminas išjojęs medžioti į Neries ir Vilniaus santakos kalnus ir čia nukovęs didelį taurą. Po medžioklės kunigaikštis užmigęs ir tame pačiame kalne, kur nukovęs didelį taurą, sapnavęs geležinį vilką. Vilko staigimas buvęs labai stiprus ir išrodęs lyg šimto vilkų staigimas. Šventyklos kunigas Lizdeika kunigaikščiui sapną išaiškinęs taip: geležinis vilkas reiškias stiprią pilį, o vilko staigimas reiškias tos pilies didelę ateitį ir miesto garsumą. Po tokio sapno išaiškinimo kunigaikštis Gediminas tauro nukovimo kalne įsakęs pastatyti pilį, o slėnyje prie šventyklos medinių rūmų, kuriuose pats apsigyvenęs. Nuo to laiko ir prasidėjęs Vilniaus miesto augimas ir didėjimas. Iš paskutiniojo pasakojimo matyti, kad čia yra sumišusios legendos su istoriniais įvykiais.

Prieš 627 metus Gedimino rašyti laiškas Vilniuje

Visai neabejotinas dalykas, kad Vilnius buvo didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino rezidencija. Nuo 1323 metų yra dokumentų, kuriuos Gediminas rašinėjo popiežiumi, vokiečių ordinui ir kitiems miestams. Viename iš tų raštų Vilnių jis vadina „Civitas nostra regia Vilna“. Del to nėra abejonės, kad nuo 1323 metų Vilnius buvo pasidaręs didžiųjų Lietuvos kunigaikščių sostine. Nuo šios datos prasideda Vilniaus miesto augimas ne tik gyventojų skaičium, bet ir jo reikšmės didėjimas istorinės Lietuvos gyvenime. Jame gyvenimo visa eilė Lietuvos kunigaikščių, kurie pamažu pradėjo Vilnių tobulinti, pasikvietę įvairių amatininkų, pirklių, sutvarkė miesto juridinę padėtį ir sudarė tas sąlygas, kurių dėka Vilniui buvo lemta išaugti į istorinės Lietuvos sostinę ir lietuvių tautos kultūros ir atgimimo židinį. Kaip tai buvo padaryta ir kas daugiausiai nusipelnė Vilniaus miesto ugdymui, visa tai jau išeina iš šio rašinio tikslo ribų.

„L. A.“ — K. B.

KAUNAS LIETUVOS PREKYBOS CENTRAS

Senąjį Kauno miesto veidą atskleidus

Kaunas gimė 1030 metais. Šiandien „eina“ 910 metų. Jo tūkstantinę sukaktį sulauks tik mūsų vaikai ar vaikaičiai.

Iš istorijos žinom, kad Kauno gyvenimas visą laiką buvo neramus: daug jį plėšė, ardė ir degino.

Keliems šimtmečiams praėjus, Kauno tvarkymą paėmė rusai. 1812 m. rusai Kauną paliko Napoleono kariuomenei, bet jo nenusisekęs žygis Kauną vėl grąžino rusams, kurie jį tvarkė iki pat Didžiojo karo.

Švedai užima Kauną

Ne tik svetimieji įsibrovėliai, bet ir gaisrų nelaimės kelis kartus Kauną sunaikino iki pamatų. Pirmas didysis gaisras, kuris įvyko 1731 m., paliko be pastogės visus gyventojus. Nemažiau Kaunas nuo gaisro nukentėjo ir 1800 m. 1812 m., pasitraukdama Napoleono kariuomenė, Kauną vėl paliko liepsnose. 1717 m. Kauną sugriovė užplūdę švedai. Taigi, jau ne pirmą kartą kryžiaus karų, Kauną kankino vis kitos nelaimės.

Dabar Kaunas visos Lietuvos prekybos centras

bet tokiu jis buvo jau nuo senų laikų: XV ir XVI šimtmečiu buvo plačiai išsivysčiusi vietinės žaliavos pramonė. Mieste amatais vertėsi per 100 odadirbių, o dar daugiau stalių, tekintojų, stiklių ir audėjų. 1613 m. Kauno prekyba siekė apie 1 milijoną dukatų (apie 15 ml. litų). Kaune prekybos reikalais lankydavosi Danijos, Anglijos ir kt. kraštų pirkliai. Nemunu ir Nerimi buvo plukdoma iš didžiųjų Lietuvos miškų maisto medžiaga, kuri ėjo į Dancigą ir kt. uostus. 1794

turto, tebuvo leista verstis prekyba. Ten jie laikė karčiamas, manufaktūros krautuves, bankus. Vertėsi neblogai, bet ir čia

žydus ištiko netikėtas smūgis:

viešpataujant Aleksandrui 1566 m. buvo paskelbta vadinamajam „Antrajam Lietuvos statute“ XII skyriuje toks nuostatas: „Tenedristie žydai vaikščioti brangiais rūbais su aukso grandinėmis, o jų žmonos spalvos apsiaustus, kad kiekvienas galėtų atskirti žydą nuo krikščionio“. Jau ne tik teisių susiaurinimas, bet toks našyotos atžymėjimas žydus nepaprastai slėgė ir nedavė galimybės jiems viešai pasirodyti. Ne turėjo jie kur ir išsikelti, nes kituose kraštuose žydams taikomos režimas nebuvo minkštesnis.

Kai 1750 m. (po švedų sunaikinimo) rusai Kauną dalinai atstatė ir sutraukė didelį kiekį kariuomenės, panoro atgaivinti ir jo prekybą. Tam tikslui iš visų provincijų skatino žydus, kad keltųsi į miestus. 1834 m. Kaune buvo jau per 2000 žydų. Jie pasiėmė visų šakų prekybą, amatus ir pradėjo kurti pramonę. Taip įsitvirtinę, įsteigė Markelio maldų namus, o 1871 m. Kauno pirklys Levinsonas Ožeskie-nės g. pastatė gražią sinagogą.

Nors žydai gavo teises turėti nekilnojamąjį turtą, plačiai veikti ekonomiškai gyvenime, bet tokių pilietinių teisių kaip kiti, jie neturėjo iki Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Prie rusų jie neturė-

jo teisių dalyvauti savivald. rinkimuose.

Senieji Kauno pastatai.

Seniausiais Kauno pastatais, kurie iki šiai dienai išsilaikę, skaitomi „Perkūno“ namai esą prie Jėzuitų gimnazijos, bet iš viešųjų pastatų yra seniausia miesto rotušė.

Rotušė pradėta statyti 1542 m. liepos 29 d.

ir baigta tik 1562 m., projektas — Benedikto Choinovskio. Statyta magistrato ir seimelių reikalams. Dvidešimt metų statyba vilkosi todėl, kad, matyt, nei magistratui, nei seimeliams nebuvo ji taip reikalinga: 1556 m. pirmame aukšte buvo atidarytos dvi krautuvės ir dvi „jatkor“ šv. kryžiaus bažnyčios valdomos.

Del menkos priežiūros 1638 metais rotušė buvo tiek sunykusi, kad Kauno vaivada Albrechtas - Stanislovas Radvila ją perstatė. 1771 m. karaliaus Stanislovo Augusto laikais rotušė iš pagrindų buvo perstatyta į tokia, kokia ji iki šiai dienai užsiliko.

Metų metais rotušė tarnavo visokiems paskyrimams: 1824 m. joje buvo įrengta laikina rusų cerkvė. Reikalams pasikeitus, po kelių metų rotušėje buvo įrengti artilerijos sandėliai, o 1836 m. jau buvo karų pusiaukelės rūmai. 1850 m. rusų suorganizuota ugniagesių komanda bokšte iširengė stebėjimo punktą, o žemutiniam aukšte buvo karių daboklė. Visas tas pareigas perėjusi, 1865 m. garsaus Muravjovo įsakymu, rotušė buvo paskirta teatro reikalams. Muravjovas manė, kad per meną greičiau surusins lietuvius, todėl šiam reikalui paskyrė nemažas lėšas ir dar rusiškai pasižymėjusį an (Nukelta į 4-tą pusl.)

Vista general de Kaunas. Aquí se quedará el Gobierno lituano hasta que se termine la guerra europea, trasladándose luego a Vilnius, Capital histórica, recientemente recuperada. Kaunas tiene 140.000 habitantes; Vilnius — un cuarto de millon.

¡¡BOTELLAS de UN LITRO!!

m. Kauno prekyba tiek išsiplėtė, kad su juo nuolatinių susiekimą palaikė 21 laivas ir gerai vertėsi apie 10 pirklių.

Prekybai vystyti buvo reikalingi specialistai pirkliai. Ankstesniųjų laikų valdovai pirklius kvietėsi iš įvairių kraštų.

D. L. K. Gediminas pakvietė žydus,

kad jie išvežtų ir parduoatų turimus belaisvius — vergus. Tais laikais buvo pirmasis žydų žygis į Lietuvą. Prekyboje jiems sekėsi, buvo toleruojami, bet laikas po laiko prieš juos kildavo nemaža audrų. Istori-joje randame, kad žydus toleravo ir dar didesni jų skaičių pasikvietė Vytautas Didysis, bet prie kun. Aleksandro žydai susilaukė sunkaus smūgio: buvo įsakta visiems išsikraustyti, turtą konfiskavo ir padalijo vienuolynams. Tai įvyko 1495 m. Po trumpo laiko — 1503 m. žydams buvo leista grįžti Vilijampolėn, be teisės gyventi Kaune. Vilijampolėje negalėjo įsigyti nekilnojamojo

YO LO TOMO

TRUMPA SUOMIJOS ISTORIJA

Suomiai yra viena ypatingiausių Europos tautų. Ji daug kuo skiriasi nuo kitų Europos tautų. Suomiai nepriklauso ar jų rasei. Jie yra ugro finų, mongolų kilmės. Be jų Europoje tos pačios rasės nėra tik dvi kitos tautos: estai ir vengrai. Galima drąsiai tvirtinti, kad suomiai yra pati kultūringiausia iš visų pasauly esančių mongolų kilmės tautų.

Nors suomiai gyvena toli Europos šiaurėje, gana nušaliai nuo didžiųjų tautų interesų susidūrimo zonų, tačiau jų istorija yra labai marga. Jiems taip pat teko daug ko pergyventi.

Ankstyviausių laikų archeologiniai radiniai Suomijoje yra randami net iš 6000-5000 m. p. Kristų. Tais akmens amžiaus laikais Suomijos gyventojai buvo normandai, gyvenę iš žvejybos ir medžioklės ir pagal sezonus bėgę iš vienos vietos į kitą. To amžiaus pabaigoje, prasidedant bronzos amžiui, apie 1200 m. p. Kr., iš radinių sprendžiant, Suomijoje jau buvo ūkininkų ir gyvulių augintojų. Manoma, kad tie gyventojai buvo germanų kilmės.

Apie 500-100 m. pr. Kr.,

ima Hame provinciją. 1293 m. trečias švedų kryžiaus žygis į Suomiją. Tais metais pastatoma Vipuri pilis, kaip tvirtovė prieš rytus.

1323 m. pasirašoma taika. Ta taika nustatomos Suomijos rytinės sienos, o pačia Suomiją pasidaloma Švedija ir Naugardas. 1362 m. suomiai pirmą kartą dalyvauja Švedijos karaliaus rinkimuose.

1509 m. į Suomiją atsibato Baltijos jūra danai ir smarkiai apgriauja Turkų miestą, tuometinę Suomijos sostinę.

1523 m. Liuterio reformacija įsigali Suomijoje, — jau 1542 m. išleidžiama pirmą suomišką knygą.

1550 m. įsteigiamas Helsinkis, kuris, tuo būdu nėra senas miestas, bet gražiai išaugusi Suomijos sostinė. Dabartiniu metu jame gyvena apie 300 tūkstančių gyventojų.

1555 - 1557 m. suomiai kariauja su Rusija. Po kiek laiko jie vėl kariauja su rusais, kol 1595 m. pasirašo Taisinoj taikos sutartį ir suomių sienos pratęsiamos iki Ledinuotojo vandenyno.

1599-1617 m. švedų karaliai, valdę Suomiją, įsipina į karus del sosto Lenkijoje. Tie karai

buvo juntami ir Suomijoje, nes švedai pradėjo labiau visą gyvenimą varžyti. Padidėjo žymiai švedų įtaka.

1630 - 1648 m. suomių dalyvauja trisdešimties metų kare Vokietijoje. Ypač išgarsėja suomių kavalerija.

1640 m. įsteigtas Turku universitetas.

1655 - 1658 m. suomiai vėl kariauja su rusais. Tačiau po šio karo jokių ypatingesnių sienų pasikeitimų nebuvo. Tik tai pravoslavų tikėjimo karelai persikelia gyventi į Tverės provinciją.

1695 - 1697 m. Suomijoje siaučia badys, per kurį suomių gyventojų skaičius nuo 500.000 sumažėjo iki 400.000.

1700 - 1721 m. siaučia didysis šiaurės karas.

1703 m. Rusijos caras Petras I įsako suomių belaisvius pradėti statyti St. Peterburgą, dabartinį Leningradą.

1710 m. rusai okupuoja Vipurį.

1714 - 1721 m. suomiai valdomi rusų. Gyventojų skaičius sumažėja iki 250.000. Pagal 1721 m. Nyštado taiką, Vipuri ir Sugria atiduodama rusams. 1741 - 1743 m. švedai vėl

kariauja su Rusija. Per tą karą Suomiją vėl užima rusai. Tačiau pagal 1743 m. taiką, Rusija pasiima tikrai keletą miestų ir jų apylinkių, o iš kitų Suomijos vietų pasitraukia.

1772 m. išleidžiama nauja konstitucija, kuri Suomijoje veikia net iki 1919 m.

1775 m. Suomijoje išleidžiamas pirmas laikraštis.

1788 - 1790 m. vėl karas su Rusija. Tačiau tas karas pasibaigia be žymesnių pasikeitimų.

1808 - 1809 m. vėl suomių karas su Rusija ir 1809 m. Suomija, kaip autonominė sritis inkorporuojama į Rusijos imperiją, Suomija turi savo vyriausybę (senatą).

1811 m. rusai gražina suomiams Vipuri sritį, kurią anksčiau buvo užėmę.

1812 m. Helsinkis pasidaro Suomijos sostine.

1828 m. iš Turku į Helsinkį perkeliama universitetas, o 1835 m. išleidžiamas garsusis suomių epas „Kalevala“.

1840 m. Suomijoje prasideda tautinis judėjimas.

1855 - 1856 m. per Krymo karą anglų ir prancūzų laivai bombarduoja Suomiją.

1863 m. Rusijos caro manifestu švedų ir suomių kalbos teisės Suomijoje sulgynamos.

1865 m. suomiai išleidžia savo pinigus.

1878 m. įsteigiama nacionalinė suomių armija.

1898 m. prasideda pirmasis bandymas rusinti Suomiją.

1901 - 1905 m. rusai priverčia panaikinti suomių armiją ir priverčia mokėti Rusijai kasmetinį mokestį.

1904 m. suomis Eugenijus Šaumanas užmuša Suomijos general gubernatorių generolą Babrikovą ir pats nusižudo.

1905 m. didysis politinis generalinis streikas. Rusai po to sugriežtina režimą.

1915 m. suomių savanoriai vyksta į Vokietiją kovoti prieš Rusiją. Ten įsteigiamas 27-tas suomių jegerių batalijonas.

1917 m. carui nuvyrus, lapkričio 6 d. Suomija pasiskelbia nepriklausoma valstybe.

SENASIS IR NAUJASIS KAUNAS

(Atkelta iš 3-čio pusl.)
treprenerių — Večeslovą Dorošenką, kuriam suteikė teises naudotis visais rūmais ir dar su 2000 rublių metine pašalpa. Rusiškas menas lietuvių liaudžiai nepatiko ir niekas jame rengiamų spektaklių nelankė. Antreprenierius Dorošenka savo paskirtimi visai nesidomėjo, lėbavo ir švaistėsi pajamomis kol jį patį rusų valdžia 1869 m. iš tų pareigų išvijo ir teatrą panaikino.

Šiandien rotušėje yra centrinės miesto savivaldybės įstaigos, burmistro ir kitų aukštesniųjų pareigūnų kabinetai. Ji jau atgyveno 376 metus, o per gyveno labai daug ir vis skaudžių momentų taip, kaip ir visa tauta.

Valstybės teatras,

palyginamai yra visai nesenas pastatas — statytas 1890 m. Teatro projektą paruošė arch. Golinevičius. Pastatas kainavo per 40.000 rublių. Pastatytuo se teatro rūmuose pirmą kartą, 1892 m. sausio 9 d. buvo suvaidinta M. Gogolio „Revizorius“.

Prie valst. teatro esąs sodas įsteigtas žymiai anksčiau — 1843 m. Tada Laisvės al. vadinosi Mikalojaus prospektu, o dabartiniame sode buvo senų kapinių liekanos su koplyčia. Sodą steigiant, koplyčia teko nugriauti. Sodas buvo įsteigtas tik jį tokiu vardu pavadinant, o galutinai sodą su tvarkė ir pritaikė žmonių poilsiui tūlas biznierių Jonas Rudolfas 1866 m. sode jis padarė takus, pagamino suolelių, pasėjo gėlių. Miesto valdyba jam leido pasistatyti laikinį pastatą prekybai. Tokį „laikinių“ — palocių kaip reikiant pastatė dabartinio teatro vietoje. Jame atidarė mineralinių vandenų prekybą, o kad daugiau publikos pritraukus — pasamdė sode griežti muzikantus. Tai buvo pirmieji vieši koncertai visuomenei. Tačiau šie koncertai tarp sodo nuomotojo ir visuomenės kėlė neusipratimus: publika, kuri norėjo sode rasti poilsio vietą, turėjo pirkti bilietus. Į nesupratimus įsikišo miesto valdyba ir sodo padalinio į dvi dalis: norintieji koncerto klausytis turėjo eiti iš Kęstučio g. ir pirkti bilietus, o iš Laisvės alėjos visiems įėjimas buvo laisvas. Miesto valdyba su tuo balaganu negalėjo iškrapstyti to biznierių, nes per neapsi-

žiūrėjimą pastatą statyti leidė. Jos laimei pastatas sudegė ir jo vietoje išdygo dabartinis teatras.

Prezidentūros,

buv. gubernatūros, rūmai statyti 1860 m. Tai rūmai, kurie nemažai matė ir rišasi su praeities istorija. Šiuose rūmuose 1915 m. viešėjo vokiečių kazeris.

Stambus pastatas, kuris taip kliudo svarbų Laisvės alėjos judėjimo punktą.

Igulos bažnyčia,

pradėta statyti 1890 m. prie imperatoriaus Aleksandro III ir baigta 1895 m. prie Nikolajaus II. Statybos darbus prižiūrėjo inž. Limarenka, o vietą parinko gen. Klemovas. Tai pirmas pastatas kurį, rusai mėtę visas jėgas, įvykdė per taip trumpą laiką, — statyba užtruko penkis metus.

Teatras ir igulos bažnyčia pradėta statyti vienu laiku. Naujai persikuriančiam Kaunui šios dvi statybos buvo didelė naujiena: darbininkai gavę darbo, visi stebėjosi, kad nualintas Kaunas greit išaugs į didelį miestą, nors jo „didin-gumą“ jau rodė pastatytosios tvirtovės, eilė kareivinių ir naujai planuojamos gatvės. Šiuos statybos darbus vykdant kartu pradėti vesti geležiniai keliai buvusiai „konkei“. Apie 2000 darbininkų dirbo dideliuose Tilmanso metalo apdirbimo fabrikuose, kiti buvo sutraukti naujai pravedamoms gatvėms viešuosius darbus atlikti. Tuo laiku darbininkai už darbo dieną gaudavo nuo 1,5 iki 2,5 rublių.

Kaunas yra senas miestas kiek jis užima Nemuno ir Neris santaką iki Seimo gatvės, bet visa, kas išaugo į Žaliąją kalną, Aleksotą ir, be Vilijampolės, kitus priemiesčius, yra nauja ir dar nesenų žmonių priemenama kai ten buvo tik miškai ir pelkės.

Nepriklausomybės metai yra Kauno derliaus — augimo metai. Jis plečiasi milžiniškais šuoliais, naujais pastatais. Klinikos, davė progos atsirasti žemių perkupėjams ir biznieriams, kurie pirke žemę už grašius, šiandien ją moka parduoti dešimteriopai brangiau. Tai yra neigiamas reiškinys.

Pakaunės ūkininkų plūgai šiandien žemę užleidžia augančio Kauno rūmams.

„L. Ž.“ — F. Žibėtis.

Suomijos raiteliai ant savo žirgų pasirošę savo gimtinę apginti nuo tos milžiniškos kaimynės, nuo kurios puolimų ginasi jau keli šimtmečiai. Jie rodo didį narsumą.

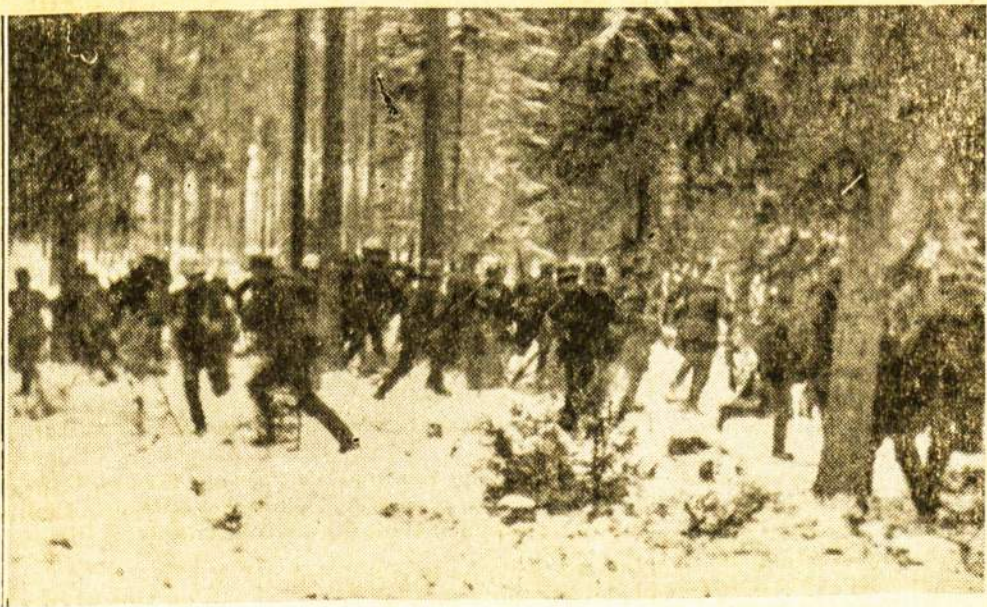
prasideda suomių emigravimas į Suomiją. Jie pradėjo spieštis ir apsigyventi pietinėse Suomijos srityse, o iš ten kolonizuoti šiaurines Suomijos sritis.

Apie 400 m. mūsų eroj švedai atsikelia į Alandų salas. Kiek vėliau švedai pradeda ir toliau brautis į Suomijos sritis.

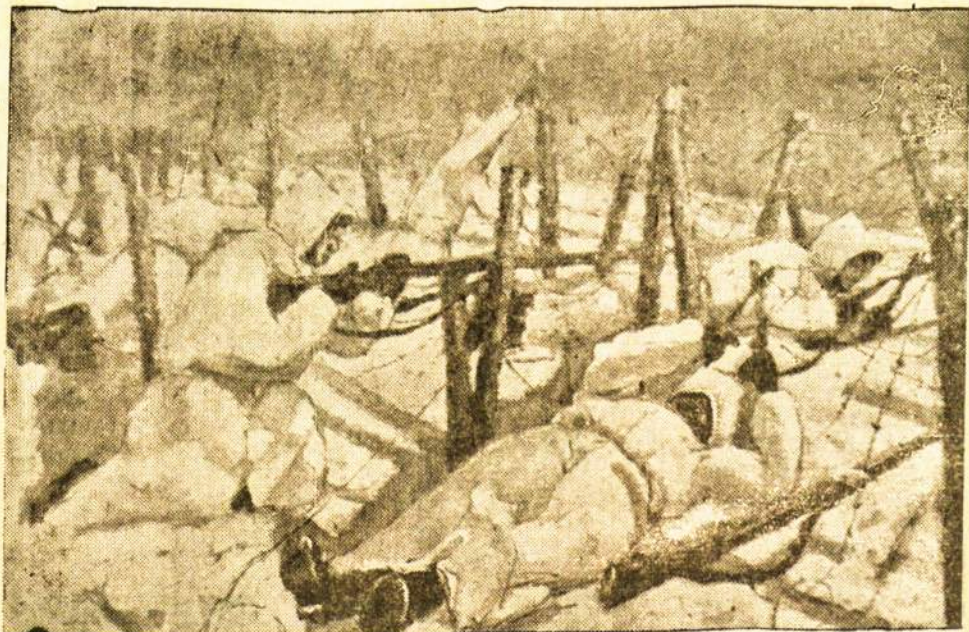
500-800 m. suomių giminės pradeda burtis į vieną vietą. Suomių apgyventos sritys praplečia toliau į šiaurį ir į rytus — Kareliją ir į Arktikos pajūrį.

1155 m. pirmas kryžiaus žygis į Suomiją. Švedai pradeda krikštyti suomių ir okupuoja Turkų sritį. Suomiai gina savo nepriklausomybę ir jie su korelais netrukus įsiveržia net į švediją.

1249 m. švedai surengia prieš suomių antrą kryžiaus žygį. Krikštydami švedai už-

Miškuose pasislėpusių suomių tarpe dažnai sukelia paniką Sovietų aviatoriai. Skraidydami virš tankių miškų jie nusiviedžia dažnai bombas ir priešininko pusėn.

Žiauri yra Suomijos gamta. Tik 5% Suomijos ploto yra dirbamoji žemė. Prie gamtos prisitaikę suomiai kariauja ir žūsta, kaip kad matome štai ir šiame paveiksle.

1918 m. sausio mėn. pabaigoje prasideda pilietinis karas, kurį remia komunistai. Tačiau vyriausybei pasiseka sukilėlius nugalėti ir tų pat metų gegužės 16 d. gen. Menerheimas su savo armija įžengia į Helsinkį.

1919 m. įsigali nauja Suomijos respublikos konstitucija.

1919 - 1925 m. Suomijos prezidentas J. Stalbergas.

1920 m. kovo 20 d. Rytų Karelijos parlamentas nutaria prisijungti prie Suomijos, o atsišskirti nuo Rusijos. Tačiau to padaryti jam nepavyksta, nes Rytų Kareliją užima raudonoji kariuomenė.

1925 - 1931 m. Suomijos prezidentu išrenkamas L. Kr. Relanderis.

1930 m. paleidžiama suomių komunistų partija.

1931 - 1937 m. prezidentu išrenkamas P. E. Svinkufudas.

1937 m. Suomijos prezidentu išrenkamas K. Kalio.

FOTO ARTE "ESBA"

STASIO BARTNIKAČIO

Vienintelė Urugvajuje Lietuviška Fotografijos Įstaiga Įrengimas moderniškas, darbas meniškasis, sąžiningas. Fotografuoja pavieniai ir grupėmis. Kainos prieinamos.

Atvykite: GRECIA, 332 — Oficial 3432 — Cerro — Montevideo

Sukite telef. Nr. U. T. E. 22 - 10 - 54 Vyksim į namus

PEINADOS "ENRIQUE"

Šioje lietuvių savininko lietuvių kirpykloje savo plaukus garbanuoja ir puošia visos lietuvaitės, kadangi darbas atliekamas moderniškiausiom mašinom prityrusių specialistų gražiai, naujoviškai ir ekonomiškai. Kuri lietuvaitė dar nėra Peinados „Enrique“ klientė būtinai pabandykite, o esam užtikrinti, kad ir savo draugams šį adresą nurodysite: DOMINGUEZ 524 PINEIRO

Dr. Kudirkos Atminimui

St. Šimkus.

Po pasaulio klonius ir kalnus gūžtomis apsigyvenus žmonių, kaip augmenys, saulės šiluma auga, vystosi, įvairiais garsais — kalbomis mintis ir jausmus dalindamosi, įvairiomis spalvomis pasipuošdama, įvairiais vaizdais pasiaiškindama savo paskirties nujan timus ir uždavinius.

Ir lietuvių tautai skirta dalia savaip gyventi ir jausti. Tas savaip ir yra jausminis pagrindas, kuriuo tautos gyvena ir vystosi. Tie skirtumai žmonių dalelių vienu nuo kitų yra ne kieno nors išmislas. Didžioji tapytoja — motina gamta nudažė akių, kūno, plaukų spalvas. Toji pati didžioji kalbų žinovė žmonių tūkstančius kalbų ir tarmių paskelbė. Žemę apsupo virpančių oru, kurį skleidžia gyvenančių mal das, dejones ir džiaugsmus. Krūtinėn įdėjo širdį, kuriai yra galimybė nujausti tai, kas nežinoma, nematoma, neigirdima. Ir apsupo žmogų sąveigančia galybe meilės, kuri jį gaivina, skaidrina jo gyvenimo takus, padeda gyventi ir jausti.

Kiekviena tauta savo sukurtą dalį pamilo. Susirado savo dievus, sudėjo jiems himnus; savo gyvenimą margina, puošia įvairiais džiaugsmais ir ai manomis.

Ir mūsų tautai buvo lemta susidaryti sau graži gyvenimo pilnuma. Kaip paskirą žmogų sutinka laimė ir vargai, taip ir tautas.

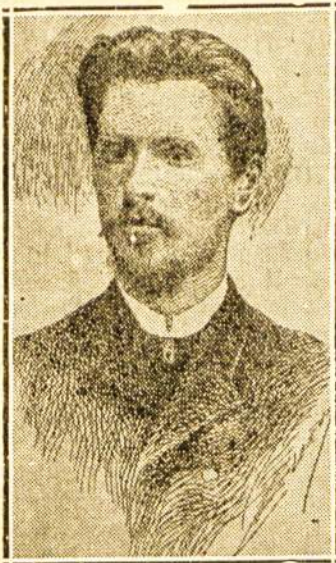
Nugrimzdome į tamsumą ir skurdą, lyg tasai užburtas dvaras į piliakalnį, iš kur tik kada pačiam vidurnaktį pasigirdavo dejonės kalnu prisilegtųjų.

Ar Napoleono karų paskelbto šūkio: išlaisvinti pavergtas tautas pasekmėje, ar didžiosios prancūzų revoliucijos šūkių: lygybė, broliškumas, — sukaustytą Europą pradėjo ju dėti; pradėjo abustai apmirusios tautos. Vengrai, čekai, suomiai, norvegai pagaliau ir latviai pasuka mielesio savo tautinio gyvenimo keliu. Lietuvoj metų metai slenka, o toji naujai suvirpinta tautų prisikėlimo banga bent kiek žymiau mus nepaliečia. Bajorija, šviesuomenė paniekino liaudį, atitrūko nuo jos ir gyveno persiėmusi svetimais net mums priešingais idealais; kalbėjo visiems nesuprantama kalba. O tautos sultys, liaudis, suvaryta į kiautą, užsidarė jame ir merdi, skaidrindama savo niūrų gyvenimą senovės dainomis, apeigomis ir pasakomis. Vienas, kitas moksleivis praregi, pamato tas tamsumas, kurios na nugrimzdusi tauta. Telkiasi. Jų būrys auga.

Kudirka — menininkas: jis įsiklausęs į kitus garsus, įsižiūrėjęs į kitus vaizdus. Gal jis pasiryžęs eiti užtikrintos garbės keliu. Mickevičiaus, Senkevičiaus? Kas čia tos lietuviškos dainos? Tai vaikų žaislas! „Bovią się dzieci“. Taip jis

pagalvojo Basanavičiui uždavinavus lietuvišką dainą.

Štai sušvinta „Aušra“, pranašaudama saulę užtekant. Kudirka — jaunikaitis sukniumba raudose. Didžiosios galybės meilės apšviestas, iš Saulio pavirsta Pauliu; pamato, kad visa tai, kas dabar jam bus brangiausia, yra apmire, paniekinta, paskendę tamsu moji. Jis sustiprina savo dvasios jėgas ir išeina į tą kapiny ną, šaukdamas kelkite, kelkite, kelkite! Ir pasklido tas garsas plačiai. Vinco Kudirkos įvairiais būdais kartojamas šauksmas sklaidėsi aidu

Dr. Vincas Kudirka,
(31-XII-1851 — 16-XI-1899)
Didis demokratas, rašytojas, kovotojas už Lietuvos laudies laisvę ir Lietuvos Himno autorius.

po niūrią mūsų šalį. Ir žodžiu, ir raštu, ir daina, ir smuiku jis skverbėsi į visus lietuvių širdies užkampius. Jo žodis buvo gyvas, sparnuotas talentingo menininko gyvumu, stiprumu. Paremtas jo paties gyvenimu, kančiomis ir mirtimi.

Ir mes matome tikrąją Maironio pareikštą tiesą, kad „Idėjos, jei didžios, nemiršta kai žmonės...“

Reikia suprasti, kas yra norėti ir mokėti džiaugtis menu, turėti netik medžiaginiam, bet ir dvasiniam gyvenime savo visoko. Jis ir bandė kurti viską, kas būtina kultūringai tautai, turėti. Taip žinoti ko tautai reikia, taip dirbti, taip kentėti ir mirti dėl tautos gali tik didieji iš didžiųjų patriotai! Reikia skatinti tautą kilti, dirbti, jis šaukia: kelkite, Labora!

Reikia suprasti, kas yra kilnus, kas ne; jis vaizdžiai, meniškai išaiškina, kas yra didis. Reikia pažinti, kas mus skriaudžia ir niekina — jis paima iš gyvenimo ir patiekia nupieštą galeriją Meravcevių, Nikčemnickių, Kruglodurovų. Jis išverčia lietuvių kalbon didžiųjų rašytojų kūrinus, bet juos renka taip, kad šalia didelių, gražių vaizdų ir minčių jo broliai ir sesės pajustų ir didią savo tautos praeitį (Min-

daugis, Kęstutis); kad drąsin tųsi kovoti už tautos laisvę (Wilhelm Tell, Orleano mergelė) patiekia dainų, rašo muzikos kūrius, kad būtų kas dainuoti, skambinti. Nori visą upę dvasios gyvybės į savo tautą paleisti. Taip vėlai pabudusiai reikia duoti kuodau gausia stiprybės, kad nesukniubtų.

Kudirka seniai išsprendė dar šiandien daug kam neiš kų uždavinį: kokie menininko uždaviniai ir jo darbų temati ka? Dirbk tautai, ką gali ir kaip gali, tai ir bus tavo tikras pašaukimas. Menas yra tik tautinis. Kitokio nėra. Žodžio mene jau pati priemonė, kalba, yra išimtina tautos savybė. Vaizduojamojo ir garsų meno kalboj taipgi visuomet atspindi savo (arba svetimos!) tautos savybės. Pas Kudirką, kaip vieną iš pačių pirmųjų mūsų meno dirvos purintojų, negalima nė manyti rasiant kažką tobuliai sukurta. Pati priemonė, literatūrinė mūsų kalba buvo tik pačioj užuomazgoj. Užtat toji drąsa, platus užsimojimas darbe yra tikrai nuostabus! Visa jo kūryba, tai planingai užsimotas ir išvartytas ratas, kuris sužadino, iššaukė judėjimą visų kultūrinčio lietuvių reikalavi mų.

Sakoma, kad Dievas, kurdamas pasaulį, kiekvieną dieną naują paveikslą davė. Bet visu meje išėjo pilnas išimtinai sutvarkytas, kūriny: pasaulis. Tai visiems laikams išdi dus pavyzdys formos dideliame darbe. Kudirkos visi darbai su daro vieną didelį lietuvišką kūrinių iššauktą gyvybės naujoji lietuviybė, kuri banguoja vis pirmyn, vystydamosi vis to buliau. Tiesa, jis rado toj dirvoj jau ne vieną dirbantį; jis rado dvasios lobyną kaimiečio gryčioj, senovės mūsų kul tūros, likučius dainos, pasakos, pavidale, kurių netekęs Lietu vos pakraščiu nutautęs kaimietis dar ir šiandien atrodo lyg neišbaigtas padaras, suly ginus su lietuviškai tebekalbančiu, tebedainuojančiu. Bet Kudirkos užsimotam darbui viso to buvo per mažą.

Štai kodėl galiūno reikia, kad tokią našta pradėtų nešti! Kiek savęs užsimiršimo, kokios kilnios meilės savo šaliai, savo žmonėms reikėjo turėti, kad visa tai atliktų!

Patys reikšmingiausi tautų gyvenime laikotarpiai visuomet susiję su asmenybės. Reikšmingojo laikotarpio ju dėjima, žinoma, siūbavo ir daug kitų, bet jie prysakiniai, pajėgesnieji, pasiaukojusieji vis palieka kaip švyturiai. Iš tolo dažniausia kaip tie švy turiai ir tesimato ir praeinan čioms kartoms lieka atminty, lyg knygos pavadinimas.

Kudirkos gyvenimo eiga ir darbai yra visiems jau žinomi. Bet jo darbo vaisiai, idėjos, lai kui sekant, įgyja vis stambes nės mūsų tautai reikšmės, nes

jis savo darbu kūrė tautai naują gyvenimą. Darbams ir kūri niams, kuriuose nėra gyvybi nių pradų veikti į ateitį, ska tinti ją tobulėti lemta išnykti kaip bevaisiui augalui. Kudir kos darbas auga.

Kol žmonija gyvens pasi skirsčiusi tautomis, tol plačių jų tautų sluoksnių mylimaisiais garbinamais iš gyvenusių ir gyvenančių bus tie, kurie daugiausia auksios ir veikė, kad savoji tauta būtų šviesi, laiminga ir kitų gerbiama. Tau tai atsidūrus nelaimėje, jų darbuose ieškoma išėjimo ke lių, sustiprinimo. Džiaugiantis šviesesne diena, jiems teikia ma aureolė už praskintus ke lius į šviesesnį gyvenimą.

„Vaikeli, — sako Kudirkai tėvas — „tu eini prieš caro valdžią, pagalvok, ką tu darai? Tokia galybė! Ką tu ma žas vabalėli padarysi?“

Kas dvasios galiūnui caro valdžia, jei ji neteisinga, niekina žmones, laikosi tik klas ta ir skriaudomis!

Jis junta kitą iškilsiančią galybę, kuriai ir caras bus ne bausis ir Kudirka deda žodį po žodžio dainon:

**Tegul saulė Lietuvos
Tamsumas prašalina
Ir šviesa, ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.**

Tai jo skaisčioji malda, ku rią šiandien kartoja kiekvie nas gyvas lietuvis.

Maila Talvio, šiandien dar gyva suomių rašytoja, prieš keletą metų parašė jaudinan tį apie Kudirką atsiminimą, kai Ploksčiuose svečiuojantis jai pas Kriaučiūnus, atėjo žan darai paliejęs Kudirką suim ti. Manymas būsiąs išsiųs tas Rusijon, nesitikėdamas jau Lietuvos pamatyti Kudirką iš siprašė žandarų leisti jam pasi imti su savim sauja žemės, kurią įsidėjęs dėžutėn, išsive žė kalėjiman, kaip dalelę Lie tuvos...

Jis Lietuvą mylėjo!!!

Dar tik 40 metų kai Kudir ka mirė, o jau Lietuva išgyve no net keletą skirtingų gady nių. Buvo šviesesnių ir tamses nių dienų. Visokių atneš į ry tojus. Bet viena žinome, kad išsigelbėdavome visuomet, ka da laikydavomės Kudirkos mums palikto testamentu: Vardan Lietuvos vienybė težy di. Ir priešingai, esame daug nete ke, kai to testamentu nesilaikė me.

Visi žinome, kad botagu, asmens prindais sudaryta „vie nybė“ — nėra Kudirkos vie nybė.

Religijos atstovai dažnai žmonėms vaizduoja du kelius: taip gyventi, — sako — tai kelias į prapultį, o taip — į amžiną gyvenimą.

Panašų metodą teikiant Lie tuvai, nevienas lietuvis pasa kyty, kad eitį dirbtino. sava naudiško tautiškumo keliai veda į prapultį, o Kudirkos ty rasai, pasiaukojantis tautiškum a veda į amžiną tautos gyvenimą.

Lietuvių Poezija Ispaniškai

Vincas Kudirka.

HIMNO LITUANO

Lituania, mi patria, tierra de nuestros héroes;
Deja que tu pasado nos dé fuerza;
Deja que tus hijos anden sobre el camino recto,
Y que contribuyan a tu felicidad, y a la felicidad del pueblo!

Deja, que el sol de Lituania disuelva las tinieblas,
Que la verdad y la justicia guíen nuestros pasos,
Que nuestros corazones ardan del amor que te tene mos;

Deja florecer la concordia en el pueblo Lituano.

Petras Vaičiūnas.

CANCION

Canción, canción, hija del sol,
Nos levantamos y acostamos contigo;
Tus ecos endulzan nuestros sufrimientos....
Con una canción hemos roto nuestras cadenas,
Clamando: ¡Lituania aun vivirá!

¡Oh, nuestra canción sonora!
Hermana de las ilusiones,
Contigo hemos ido a morir por Lituania;
La canción era el bálsamo de nuestras almas,
Y nos trajo la libertad.

Con una poderosa canción en los labios,
Una canción que llama a la lucha,
Alcanzaremos la gloria de héroes....
La joven Lituania sueña con la gloria
Y eternamente vivirá en nuestros corazones su canción.

(Iš "El Corazón del Mundo". Antología exótica de cuatro continentes. Por Pablo Laslo. Buenos Aires, 1939).

J. Liubartas.

NAUJŲ DIENŲ ANGOJE

Kieto vargo prisilegtas artojau,
Kardu krikštytas broli lietuvi,
Tu kaip ažuolas tvirtas audroje
Metų metais kovoji už būvį.

Tu kaip motina myli šią žemę,
Savo prakaitu laistai smėlynus,
Bet nuo jos tave nori atplėsti
Ir nuvesti į klaidingą miglynus.

Tau smūtkelį palangėj pastatė,
Širdin įmetė liūdesio grūdą,
Kad nuskurdintų milžino dvasią,
Kad palaužtų nenuolankų būdą.

Bet tavęs nepajungė botagas,
Baudžiava nesugniuždė tau dvasios, —
Tu parodei, kad plieno noragas
Smūgius priespaudos atmuša drąsiai.

Tu daugiau niekuomet nesilenksi
Prieš statulą, karūną auksinę,
Nes šiandien jau gyvenimo naujo
Švinta, spindi aušra purpurinė.

Kai skriaudų ir retežių pasauliui
Tu suduosi titanišką smūgį,
Tik tada pamatys visa žemė
Tavo teisę ir jėgą ir ūgį!..

LEON FREYER

PRISIEKES VERTEJAS — TRADUCTOR PUBLICO NACIONAL
Lambare 1034 (alt Corrientes 4600); U. T. 54—5415. Bs. As
Buenos Aires universiteto patvirtintas prisiekusis lietuvių vertėjas, verčia ir tvirtina visokius dokumentus Argentinos ir Lietuvos teismų reikalams, Argentinos pilietybės išgavi mo reikalui ir t. t. Duoda teisinius patarmus, sutvarko ir tvirtina Lietuvos ir vietinių dokumentus, sulyg minimalio vyriausybės nustatyto tarifo.

Textileras lituanas durante su penosa labor en una fábrica primitiva de Lituania.

"Invierno en Lituania". (Adomas Varnas — Colección de sus obras artísticas). Kaunas.

APIE VISKĄ IŠ VISUR

DIDELIS PARENGIMAS „JOSE VERDI“

Didelis parengimas „José Verdi“ teatre įvyks ši šeštadienį, vasario 17 d. Tai bus Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas, kuris žada būti grandioziškas ir triumfališkas. Jį rengia bendromis pajėgomis visos pažangiosios visuomenės grupės.

Visi gerb. skaitytojai įsitinkite šią datą ir su savo draugais nutarkite susitikti „José Verdi“ teatre.

GERAŠIRDŽIŲ LIETUVIŲ AUKOS

„A. L. Balso“ Nr. 481 tilpo Povilo Jarinkevičiaus, mirusio nuo plaučių ligos ligoninėje Muniz 2 - II - 40, nekrologas. Šeimos paramai geraširdžiai lietuviai paaukavo sekantys: Antanas Vepštas ... \$10,00, Juozas Grigas ... 5,00, Jonas Mulbas ... 5,00, Juozas Kažemekaitis ... 3,00, Stasys Mickevičius ... 3,00, Juozas Kudirka ... 3,00, Pranas Palikas ... 2,00, M. Kotleris ... 2,00, Leonas Ereminas ... 2,00, Pranas Kalibatas ... 2,00, B. Ramonas ... 2,00, J. Prevelis ... 2,00, Pranas Pečiūra ... 2,00, Antanas Valašinas ... 2,00, Dionizas Romelis ... 2,00, Jonas Čižiūnas ... 2,00, A. Koriega ... 2,00, Petronėlė Kudirkaitė ... 2,00, Pranas Palikas ... 2,00.

Po \$ 1,00 aukavo: A. Trimonis, K. Kablys, L. Azukas, J. Bladzenauskas, P. Navikas, J. Visgaitis, K. Kaulavičius, T. E. Mikalauskas, Stonkus, L. Navikas, A. Skuda, M. Mikulauskas, K. Kanapinskas, A. Graibus, A. Ramanauskas, K. Briedis, A. Švirikas, A. Guntis, J. Paulauskas, M. Mikolenis, A. Stanelis, V. Bobinas, J. Plučiauskas, K. Sabalis, J. Mikulevičius, K. Šovinis, Vl. Plešimas, H. Černauskas, J. Puzinas, B. Binkis, J. Varnas, J. Indriūnas, N. N., T. Šalna, K. Bielskis, J. Pratasevičius, K. Kairys, J. Pakalnis, Pablo C., Sara S., T. Šiaučukėnas, F. C. Kindling, José B., A. Tarazona, K. Limba, B. Barkauskas, J. Perevičius, K. Besedauskas, I. Grabauskas, K. Aleksiejėnė, Br. Morkūnas, Ana Purvinis ir K. Kudukis. Viso \$ 107,00. Su smulkiomis aukomis, kurių surinkta \$ 27,40, bendrai susidaro \$ 134,40. Aukos centavais taipgi figuruoja aukų lapų originaluose, kurie priduoti „A. L. Balso“ redakcijai drauge su šia korespondencija.

Velionies žmona Marija Tvarkūnaitė - Jarinkevičienė savo ir savo 15 mėnesių amžiaus dukrelės našlaitės vardu dėkoja visiems geraširdžiams lietuviams, pagodušiams moraliai ir materialiai.

Aukų rinkėjai: Kazys Kriščiūnas, Povilas Urbaitis.

— Paskasijus Sereika, S. L. Arg. veterano Jono Sereikos sūnus iš Val. Alsina, jau antas mėnesis garbingai tarnauja Argentinos kariuomenėje, atlikdamas karinę prievolę, kaip šio šalies gimes jaunuolis. Jis tapo paskirtas artilerijon, Campo de Mayo.

— Piknikai Villa Diamante pušyne pareitę sėkmingai pasibaigė. Greta lietuviams įpras tos vietos yra didelė platforma šokiams, kur sutraukia labai daug jaunimo, daugiausia vilniečių lietuvių. Mat įėjti čiopus gerti ten nieko nekainuoja, o į šokių platformon moka tik vyrai. Labai nemalonu, kad lietuvių apgyvenimo rajone geriausias įrengimas nepasirūpinta patiems užimti. Mat mūsiškiai tik pasaulines problemas sprendžia, ginčinas, o realų veikimą atidėlioja, praleisdami geriausias progas daug mažesnėmis sveiktaučių draugijoms.

IR KORDOBOS UNIVERSITETE STUDIJUOJA VIENAS LIETUVIS

Pora lietuvių studentų yra Brazilijos universitetuose, mūsų lakiraščio bendradarbis F. Stungevičius studijuoja Urugvajaus universitete, o Buenos Aires universitete studijuoja jau 9 lietuviai. Dabar iš mūsų laikraščio draugų Musteikių sužinojome, kad Kordobos universitete studijuoja (medicina) vienas lietuvis. Tai Enrique Mickevičius, uteniškio Jono Mickevičiaus sūnus.

— Jonas Kliokis, kuris su broliu ir tėvais iš Buenos Aires persikėlė gyventi į USA.. ten gražiai progresuoja. Nuolatiniams „A. L. Balso“ skaitytojais Kliokiai mums rašo, kad jau nusipirko 6 kambarių namus Brooklyne. Visiems savo draugams jie siūnia širdingiausių linkėjimų.

— Broliai Girnai, kaip rašo „Lietuvis“, turi didelį avalinės fabriką Rio de Janeiro mieste. Suprasdami, kad „savas pas savą“ gali ateiti tik tada, kuomet patys biznieriiai dalyvauja lietuvių draugijoje, jie priklauso „Vilnieš“ sąjungai ir remia lietuvių spaudą.

— „Lietuvių Aidas Brazilijoje“ (Nr. 506) maloniai pamini „Argentinos Lietuvių Balso“ kalendorių 1940 metams. „L. A. B.“ šiemis metams (del spaudos darbų pabrangimo) kalendoriaus neišleido, del to savo prenumeratoriams duoda dovanų Lietuvos žurnalų ir laikraščių.

— Brazilijos lietuvių organizacijos organizuoja aukų rinkimą vilniečiams.

PER „A. L. BALSA“ VISKĄ GALIMA SURASTI

Du broliai nesurastinę virš 20 metų. Pagalios Bronius Tabalkevičius (Coleman 28, Gardner, Mass., USA.), kaip „A. L. Balso“ prenumeratorius, panorą susirasti savo brolių nuo prieškarinių laikų gyvenantį Argentinoje, Antaną Tabalkevičių. Jis prisiuntė skelbimą „A. L. Balsui“, drauge prisiųsdamas prenumeratoro atnaujinimą ir skelbimo apmokėjimą.

Tilpo skelbimas ir jo pakartojimas. Iš S. L. Arg. veterano P. Mato Rušeno sužinojome, kad ieškomasis brolis jau seniai yra miręs; mirusi ir jo žmona. Po tėvų mirčiai liko tik viena maža dukrytė, Valerija Tabalkevičiūtė, apie kurios likimą žiną Kordobos lietuviai — Kastantas Dulkyns, šulcajai kiti. Pasiteiravę iš draugo P. Meilučio gavome pranešimą, kad minėtoji lietuvaitė jau yra išteikėjusi ir gyvena Buenos Aires mieste.

O štai 7 - II - 40 „A. L. Balso“ redakcijon su paieškimo skelbimu atsilankė Bung y Born kompanijos „Cenaco“ (mokesčių suėmimo) skyriaus viršininkas, Sr. Raul A. Arribillaga, Valerijos Tabalkevičiūtės vyras, jaunas ir inteligentiškas argentinietis, vaskų kilmės. Jie jau augina du sūnelius.

Ponia Valerija Tabalkevičiūtė - Arribillagienė jau parasė laisvą per „A. L. Balso“ atsiliepusiam savo didei į USA., kuris yra jos vienintelis giminė Amerikos žemyne.

Malonu pažymėti, kad p. Arribillaga su žmonele dalyvauja Lietuvos Nepriklausomybės 22 metų sukaktuvių minėjime kuris įvyksta 17 - II - 40 „José Verdi“ teatre.

— Jurgis Gervė, S. L. Arg. C. V. knyginkas tapo sužeistas laike darbo fabrike „Britanica“. Gydomas Maipu 751, 3 aukštas, salė 4. Sužeista koka. Draugai, aplankykite.

— Estų dr. ja „Estonia“ Estijos Nepriklausomybės 22 metų sukaktuvius mini šeštadienį, 24 - II - 40, 22 val. savose patalpose: Tucuman 780, pirmas aukštas, Bs. Aires. Kviečiami atsilankyti ir lietuviai.

PIRMA KARTA SU VILNIUMI

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

22 METŲ SUKAKTUVIŲ BENDRAS

MINĖJIMAS ĮVYKS

„JOSE VERDI“ Teatre, Av. Alm. Brown 736

Šeštadienį, Vasario 17, 1940

teatro durys atsidaro 21 val., programa prasideda lygiai 22 val. Įžanga \$ 1.00.

Vilnietis parodistas J. Katinas maloniai dalyvauja programoj.

J. Kanaverskas, režisuoja ir vaidina komedijoje „Velnias ne Boba“.

PROGRAMOJE

1. Lietuva Tėvynė Mūsų .... Liet. Liaudies Teatro Choras
2. Lietuvių Liaudies Dainos ..... L. L. Teatro Choras
Diriguoja — Ignas Andrijauskas
3. Sveikinimai ..... Spaudos ir Organiz. Atstovai
4. „Velnias ne Boba“, begaliniai linksma dviejų veiksmų žemaitės komedija, kurią suvaidins šie Lietuvių Liaudies Teatro artistai ir artistės:
Tindžiulis, bugalterio padėjėjas ..... J. Gudas
Graibus, tarnautojas ..... V. Lisauskas
Koraitis, kaimo aptiekorius ..... J. Kanaverskas
Koraitienė, jo žmona ..... V. Venslauskaitė
Klumpickienė, Tindžiulio šeim. .... S. Nauckaitė
5. Parodijos ..... Vilnietis J. Katinas
6. Plastikų baletas, vad. A. Yodard ..... „Estonia“

Publikos šokiams griežia žinomas „Estonian Boys Band“ orkestras, prof. Vilgo diriguojamas.

Baletas „Estonia“, Talino Valst. Teatro prima balerinos, Alma Yodard vadovaujamas, žavės iškilmių dalyvius.

Visą Argentinos lietuvių koloniją maloniai kviečia atsilankyti Bendras Pažangiųjų Lietuvių Organizacijų ir Spaudos komitetas 22 Metų Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuvėms Minėti, kuri sudaro:

„Argentinos Lietuvių Balsas“, Draugija „Talka“ ir „Momentas“, Lietuvių Liaudies Teatras, Lietuvių Sporto Klūbas, Lietuvos Žydų Draugija Argentinoje, Susivienijimas Lietuvių Argentinoje.

PASTABA: Del blogo oro vakaras nesuspenduojamas.

Visi skaitytojai remia ir platina „Arg. Liet. Balso“.

VEDYBOS IR JŲ HIGIJENA knyga, kurią turi paskaityti kiekvienas žmogus. Paruošė gydytoja M. M. Volka, lietuvių kalbon išvertė D. Braziulis.

Yra šie skyriai: Įžanga, Ar reikalingos vedybos, Vienpatystės pavyzdžiai, Kaip dabartinė kultūra veikia žmogų, Vaikų auklėjimas, Jaunikaičių auklėjimas, Prostitucija, Žmonos išsirikimas, Susižadavimas, Vedybinio gyvenimo higijena, Dirbtinis nevaisingumas, Bevaikės vedybos, Persiskyrimas, Praeinamas amžius, Išvados, Pabaiga.

Vertėjo Gaunama „A. L. Balso“ arba prisiuntus vieną pežą siunčiama paštu. Laiškus su pinigais adresuokite:

A. L. Balsas, Casilla de Correo 303, Bs. Aires.

DIDELIS NEMALONUMAS

Šio skelbimo žodžiai liečia kiekvieną „Argentinos Lietuvių Balso“ skaitytoją. Taip, yra didelis nemalonumas užsimokėjusiems prenumeratoriams, kad kiti draugai vilkina užsimokėjimą ir tuomi apunkina laikraštinių darbų, skriaudžia visuomet laiku užsimokančiuosius draugus.

Kokis malonumas gali būti atsilikusiui su prenumeratoro užsimokėjimu skaitytojui? Jo vardą ir adresą kas savaitė laikraščio Administracija varto, jo atsilikusių sąskaitą mato, kas savaitė laikraštį siūnia ir vis nesulaukia atsiteisimo. Leidyklai neįmanoma kredituoti tūkstančiams, kad ir geriausių draugų. Tai mums yra tikrai didelis nemalonumas. Ir kuomet galų gale tenka nutraukti siuntinėjimą laikraščio geriesiems draugams, tai vėl būna dvigubas nemalonumas.

Kad viso to išvengti, visus gerbiamuosius skaitytojus, gaunančius laikraštį paštu, prašome pasitikrinti, kada baigiasi ar baigėsi prenumeratora ir užsimokėti už šiuos 1940 metus. Tada vieton didelio nemalonumo bus abipusiškas malonumas.

Kiekvienas Bono Postal penkių pežų vertėje, išrašytas „A. L. Balso“ vardu, kainuoja po penkis centavus. Kas nepažina pasibaigimo laiko, siunčiant prenumeratorą įsakykite patikrinti sulgyt fių ir knygy. Patikrinsime ir siųsdami kvitus su dėkingumu priminsime.

„Argentinos Lietuvių Balso“ triumfas visuomet sudaro didelį nemalonumą visokiems sektantams. Kad to nebūtų, balsiečiai turi pasistengti „subalsinti sektantus“, tuomet „Argentinos Lietuvių Balsas“ bus vieningas kolonijos balsas.

Kad nė vienas draugas negalėtų pakaltinti Administraciją del siuntinėjimo nutraukimo, kad išvengtų paskutinio, didžiausio ir vienintelio nemalonumo, visus užmirštančius atsiesti prašome prisimint mūsų adresą dabar ir ne vėliau pirmos pusės vasario mėnesio, kad į dvidešimt trečiuosius Lietuvos Nepriklausomybės ir tryliktuosius demokratinio Argentinos lietuvių balso gyvavimo metus visi žengtume nugalėję tą didelį nemalonumą. Be to, kas iš gerb. skaitytojų moka dabar „Argentinos Lietuvių Balso“ prenumeratorą 1940 METAMS

tas gauna nemokamus literatūros priedus: Šinto puslapių „A. L. Balso“ knyga - kalendorių 1940 metams ir sulgyt pasirinkimo: Kelio į Vilnių beiškant, pasauliniai garsaus darbininkų rašytojo Upton Sinklerio Provokatorių I arba II romaną iš Amerikos darbininkų gyvenimo, Vedybos ir jų higijena, Iš buities grabo arba kurį kitą iš „A. L. Balso“ paskelbtų literatūros priedų. Rašant iš provinc. pridėti 25 c. persiuntimui.

„A. L. Balso“ Redakcija — Independencia 2706 — veikia kasdien, nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Iš anksto dėkinga reiškia pagarbą:

„Argentinos Lietuvių Balso“ Administracija.

Lietuvos pėstininkai Kauno gatvėse iškilmių metu.

VISŲ LIGŲ KLINIKA

BENDROJI KLINIKA: Vidurinės ligos. Širdis. Plaučiai. Kepenys. Pilvas. Nervai. Galvos skaudėjimai. Reumatizmas. Gemorojos. PLAUCIŲ LIGOS: Kosulys aštrus ir kroniškas bronchitas. Asma. Plevritas ir kitoki susirgimai plaučiais pas mus galutinai išgydomi. Bendras nusilpimas — stoka apetito, menkėjimas (svorio ne tekimas) praeina visiškai, kas pas mus gydomi. VENERINĖS LIGOS: TRIPERIS gydomas greit ir be skausmo naujaisiais metodais. SIFILIS: 606 — 914. Odos ir kraujo ligos.

MOTERIMS ATSKIROS PATALPOS

Patarimai \$ 3. Mėnesinis abonentas nuo \$ 10 į mėnesį. Priėmimo val.: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 21 val. Sekmad nuo 9 iki 12 val. Kalbama: rusiškai ir vokiškai. Medicinos paslaptys išlaikomos.

Suipacha 28,

Buenos Aires

RADIO — GERIAUSIAS DRAUGAS!

NEMĖTYKITE SAVO PINIGŲ MOKĖDAMI UŽ RADIO APARATUS AUKŠTAS KAINAS, PAKELTAS BRANGIAIS SKELBIMAIŠ, NEI NESILEISKITE BŪTI SUVADŽIOTAIŠ „MAGISKIAIS“ ŽODŽIAIS

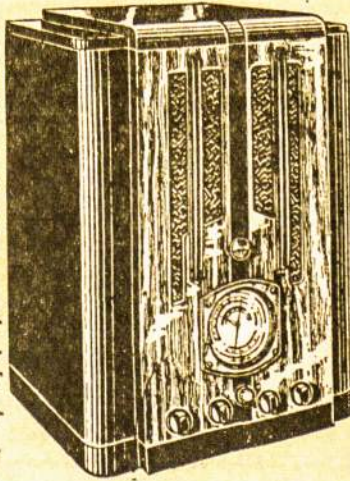
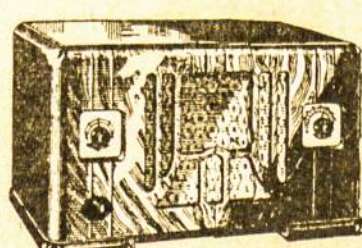
Siūlome Jums užėiti į mūsų namus — AVENIDA SAN MARTIN 4650, — kur galėsite pasiklausti mūsų fabrikacijos aparatų ir nusipirkt džiaugstis, kad padabinate savo namų židinį puikiausiu mūsų išdirbimo aparatu, kurį galėsite išmokėti lengvomis mėnesinėmis kvotomis

D E M E S I O !

Pareikalaukite, atvešime aparatą pademonstruoti į Jūsų namus. -PATAISOME IR ATNAUJINAME. Konstruktuijam tik I-mos rūšies medžiagą, pagal klientų reikalavimus.

LUIS KROMPALCAS

Av. San Martin 4650 — Buenos Aires

SKAITYDAMI „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSA“ PRISIDĖSITE PRIE KULTŪRINIO MŪSŲ KOLONIJOS VEIKIMO.

Korespondentai rašo

PAVYZDINGA DARBININKŲ VIENYBĖ KOVOJE UŽ BŪVIO PAGERINIMĄ

C. Rivadavia. — Petroleo kompanijos, priklausančios „Duch Shell“, skyriuje „Diadema“ viršininkai labai persekiojo darbininkus už tai, kad jie organizuojasi. Šios industrijos darbininkai priklauso Union Obrera Regional Sajungai, kuri įeina į Confederación General del Trabajo. Vien „Diademos“ šaltiniuose dirba apie pusšesto šimto darbininkų, kurių virš 400 yra organizuoti. Svetimšalių kapitalistų kompanija, išsiunčianti savo milžiniškus pelnus Olandijon, išmetė iš darbo mūsų organizacijos sekretorių ir dar du draugus.

Darbininkai norėjo susitarti geru, bet dėl kompanijos užsispyrimo teko išstoti į streiką. Pastatėme sekancius reikalavimus: Gražinti darban tris draugus, sumokant už sutrūgdytą laiką. Pripažinti darbininkų uniją ir valgyklą paverst mūsų pačių kontrolei. Taipgi pareikalavome brentu apdengtų autų — sunkvežimių važinėjimui darban.

Nors kompanija labai stipri bet visi draugai laikosi vieningai. Atrodo, kad streikas bus laimėtas.

Streiko Dalyvis.

SPAUDOS PARDAVĖJŲ ORGANIZACIJOS PROGRESAS

Montevideo. — Urugvajaus Spaudos Pardavėjų Profesinė Sajunga — El Sindicato de los Canillitas, sukėlė reikalingą pinigų sumą nuosavo namo statybai. Namas bus dviejų aukštų, turės specialius salonus skaityklai, bibliotekai, scenos menui, šokiams bei paskaitoms. Tai gražus spaudos „vabalų“ progresas. **Ant. Teisutis.**

GRĮŽO „A. L. BALSO“ KORESPONDENTAS

Montevideo. — Apie du mėnesius pabuvojęs Piriapoly „A. L. Balso“ korespondentas, Antanas Bružas, kuris ten dirbo hoteliams medžio įrengimus, šiomis dienomis grįžo į centralinę dirbtuvę esančią Montevideo mieste. Dabar vėl pradėsias aktingai bendradarbiauti „A. L. Balse“, kuriam anksčiau taip dažnai rašinėjo. Beje, Bružas grįžęs iš Argentinos pareiškė, kad jam labiausia patikėjo „A. L. Balsas“, nes jis turįs daugiau kultūrinio pobūdžio, negu kiti Argentinos lietuvių laikraščiai.

Balso Korespondentas.

PAKEITĖ GYVENAMĄ VIETĄ

Montevideo. — Visiems gerai žinomas žurnalistas Jurgis Lazdauskas dėl gyvenimo sąlygų persikėlė į Cerro, pas P. B. Nemicką, calle Bogota 4248. Persikeldamas pareiškė, kad nors būtų ir sunkiausios gyvenimo sąlygos, vistiek nestuos bendradarbiavęs demokratiniame „A. L. Balse“ ir „Naujienose“. **A. Teisutis.**

NEPASISEKĖ MŪSŲ KOOPE-RATININKAMS

Montevideo. — Sausio 21, 1940 įvyko visuotinis Urugvajaus Lietuvių Darbininkų Vartotojų Bendrovės „Vienybė“ pajininkų susirinkimas, Chile 3338. Paaškęs, kad „Vienybė“ kaip ir žlugus, pasiginčyta ir nutarta numoti ranka.

O visgi labai gaila, kad nepavyko atsilaukti. Svarbiausia priežastis gal bus tame, kad per daug šeimyniškai elgiamasi, kad nesivaduojama įstatymais, o veikiamą sulyg nuožūros. Pavyzdžiui, paėmus iš vedėjo užstatą 500 urugvajiečių pežų sumoje, tas užstatas nepadedama bankan, bet už jį nuperkama prekių ir atiduodama jos į vedėjo globą. Pardavus, vedėjas turi daugiau, negu kooperatyvo kurėjams i-teikta.

Tame dar pusė bėdos, nes ne užstatė visas sekretas. Bet kreditavimai nariams ir jų draugams apsunkino kooperatyvo veikimą.

Gaila, kad negalėjo progresuoti kooperatyvai Cerro ir Kasaboj, — sako paprasti vartotojai, eiliniai lietuviai darbininkai. Bet vadovai yra kitokios nuomonės. Dalis jų prisiglaudė vieno klubo pastogėje, kuris yra apvilkas Maskvoje siūtais meškų kailių kailiniais, taip, kad vasarą ne šilta, o žiema nešalta.

Išminčiai sako: Reik žinot ir mokėt, kaip „Vienybė“ pamylėt. **Buvusio Kooperat. Pajininkas.**

LIETUVIAI IMASI BIZNĮŲ

Sao Paulo. — Jonas Daveikis ir Anupras Kindurys iš savo darbo sutaupti atsidarė pensiją iš 27 kambarių. Pas juos gyvena beveik išimtinai svetimaučiai ir patenkinti lietuviai šeiminkais daro gerą propagandą lietuviams.

Būdamas Argentinoje sužinojau, kad Buenos Aires mieste yra bene 15 lietuviams priklausančių pensijų. Pusėje jų gyvena vien lietuviai, o kiti lietuvių pensionai patenkina ir labai lepintus skonių, nors kainos brangokos. Brazilijoje dar labai mažai kas iš lietuvių imasi savistovio verslo, dėl to Deveikių ir Kindurio pasiryžimas tenka pažymėti ir „A. L. Balse“, kad ir kitus Brazilijos lietuvių pasiskatinti prie savistovaus biznio.

Svečias Keliautojas.

16 VASARIO MINĖJIMAS

Montevideo. — DULR skyrius Urugvajuje ruošia iškilmingą 16 Vasario paminėjimą, kuris įvyks sekmadienį, vasario 18 d. š. m. p. Petro Žukelio kino - teatro salėje, calle Grecia 1107, Cerro. Bus įdomūs lošimai, kuriuos atliks Lietuvių Jaunuolių Draugija, po to seka prakalbos ir šokiai, griežiant N. Budreikos orkestrui. Prasidės nuo 2 val. po pietų ir tęsis iki 12 val. nakt. Įėjimas laisvas. **B. R.**

ARGENTINIEČIAI URUGVAJUJE KASDIEN ISLEIDŽIA PO PUSĖ MILIJONO PEŽŲ

Montevideo. — Turizmas yra vienas iš svarbiausių Urugvajaus pajamų šaltinių. Jau virš 100 tūkstančių argentiniečių 1940 metų sezono atvyko pasimaudyti sūriame Atlanto vandeny, pabandyti laimę ruletėse, prasišlaivinti ar pagirtauti. Žodžiu, kasdien Urugvajuje argentiniečiai išleidžia daugiau pusės milijono pežų.

Argentiniečiai Urugvajun atvyko patogiais turizmo laivais, orlaiviais, savomis jachtomis, etc., o 1.500 šeimynų ir savus autus atsigabeno.

Argentiniečių rasi visuose Urugvajaus kurortuose: Piriapolis, Carrasco, Pocitos, Romirez, Malvin, Buseo, Punta del Este, Punta Gorda, Capurro, etc.

Užtenka pavažiuoti į Pajas Blancas, Santa Lucia, Las Piedras, kad susižavėti gražia Urugvajaus gamta. O vyšnių sodai ir nepaprasto didumo slyvos primena Lietuvą. Pažinę Urugvajų europiečiai tat ir sako: Urugvajus, tai Europa Amerikos žemyne.

St. Gimbutas.

ČIAGIMIŲ BŪRELIO IR MIN-DAUGIEČIŲ ŽINIAI

Berisso. — Draugijos „Mindaugas“ valdyba šiuo praneša jos ir bendrai Berisso lietuvių žiniai kas seka:

Vasario 17 d. Berisso Čiagimių Meno Būrelis vyksta į Buenos Aires, 16-tos Vasario minėjimą su programa ir prie jų Berisso jaunimo ekskursija.

Vasario 25 d. Berisso kolonijoj vyksta iškilmingas 16-tos Vasario minėjimas, kuris prasidės rytą 11 val. vietos bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis ir po piet 3 val. Ukrainiečių salėje pilietinis minėjimas, su paskaita, meno ir sporto programa.

Kovo 10 d. organizuojama Berisso lietuvių ekskursija į Argentinos šventovę Lujaną. Norintieji vykti į Buenos Aires ar Lujaną ekskursiją, prašomi iš anksto užsirašyti pas dr. jos „Mindaugas“ valdybos narius. Pastebėtina, kad šiemet draugija „Mindaugas“ rūpinis išgauti juridinio asmens teises, išleis savo narių albumą ir suruoš Išeivių Dienos minėjimą, Dariaus ir Girėno atminties pagerbimui.

Dr. jos „Mindaugas“ Valdyba.

NAUJA DULR VALDYBA

Montevideo. — 1940 metais DULR skyrius Urugvajuje išsiskyrė į sekančių asmenų: A. Veta — pirmininkas, Evovluckas — vice, J. Ščesnulevičius — knyglininkas ir Černiauskas — išdinin-kas.

B. Narys.

„Argentinos Lietuvių Balsas“ yra Argentinos lietuvių spaudos veteranas. Palyginę „A. L. Balso“ tekstą ir suskaitę jo eilutes, visuomet būsite su „Argentinos Lietuvių Balsu“.

GRAZIAI ATSPAUSDINTI

laiškai su paveikslėliais ir eilutėmis galima gauti „Argentinos Lietuvių Balsu“ knygyne. Vienos rūšies 10 už pežą, kitos — 15 už pežą. Seneliams Lietuvoje bus malonu, jeigu Jūsų jiems laiškuose bus specialiai pritaikintų eilių ir paveikslų. „A. L. Balsas, Independencia 2706, U. T. 45--Loria-1018.

EMIL. SINKAS

C. Calvo 2880

Siuva paltus ir kostiumus vyram ir moterim pigiai ir sulyg paskutinių modų.

Persitinkrink!

RADIO — ELEKTRA

Baigęs mokslą U. S. A. radio technikas daro naujus trumpų ir ilgų bangų radio aparatus; pastato antenas, pataiso visokius aparatus pigiai ir sąžiningai!

V. RAMANAUSKAS
c. Ruiz de los Llanos 1206,
Buenos Aires
U. T. 64 — Liniers — 1908

ZEMĖLAPIAI

Naujas Europos žemėlapis su paskutiniaisiais rubežių pakeitimais: 80 x 114, knygos formoj su kartoniniais viršeliais, kaina \$ 2,50. Išdalintos Lenkijos žemėlapis \$ 1,20. Pietų Amerikos žemėlapis \$ 1,00. Gražus Argentinos žemėlapis \$ 0,80. Argentinos geležinkeliai \$ 1,00. Europos atlasas \$ 1,60. Viso pasaulio atlasas \$ 3,80. Visi žemėlapių parsi-duoda.

Ladislao Laszkiewicz,
Av. L. N. Alem 1140—Bs. As.

Siuvėjas Arlauskas

Kviečia Barrakų lietuvių ap-lankyti jo siuvyklą, kur yra įvairius medžiagų pasirinkimas ir rūbus pasiuva su garantija: c. Alvarado 1911, Bs. Aires.

Didžiausias Lietuviškas Viešbutis
STASIO POVILONIO
U. T. 23 — B. Orden — 4675
c. Bernardo de Irigoyen 1692

E. Sadauninkas

savo kamionu dastato į namus lietuvišką duoną, silkes, rusišką degtinę ir maisto produkt. **Sarratea 2125 — V. Alsina**
U. T. 20 — V. Alsina — 8139.

DR. BASILIO TELUSCENKO

Medic. Gydytojas - Chirurgas
Diplomuotas Europoj ir Argentinoj

Moterų ir vyrų ligų specialis-tas.

Priima kasdien nuo 16 iki 20 val. švenčių dienomis iš anksto sutarus.

Bolivar 1396, Bs. As.

U. T. 34—0876

(6 kvadros nuo Constitución)

Namų Konstrukcija

langų, sienų, durų ir grindų remontą, grindų liustravimą, par-keto sudėjimą, o taipgi visus medžio ir mūro darbus, koki-tik reikalingi prie namų, sąži-nin-gai ir ekonomiškai atlieka lietuviška konstrukcijos firma **Aleksandras Vaicėkėnas**. Savi namai Villa Lugane, Tabaré 6982, (greta Lietuvių Centro). Galima šaukti telefonu: U. T. 45 — 1018.

Siuvimo Akademija

Anelė Mosarskienė, savininkė calle Cachi 896. N. Pompeya. Siuvimo ir kirpimo mokytoja. 14 metų dirbusi Prancūzijoje, priima mokines patogiomis sąlygomis. Nebrangiai pasiuva kostiumus, paltus ir sukeles.

Kazio Česnausko

LIETUVISKAS RESTORANAS Pigūs, skanūs ir švieži valgiai. Stropus ir mandagus patarnavimas. Čia taip pat randasi kambariai ir lovos, kur kiekvieni kartu galima apsisotiti ir pernaktuoti. Jei norite pigiai ir skaniai pavalgyti, lankykite tik

RESTORANE „EUROPA“
c. Giribone 768, Pineyro.

Akušėre Europietė

Filomena Beneš Bilek
Diplomuota Prahos ir Buenos Aires universitetuose. Specialė pagalba gimdantioms. Neštumas, skuboti atsitikimai. Šlapumo analizis, blenoragija, nereguliarės menstruacijos. Moterims lietuviškas numažintos kainos. Pasitarimų valandos nuo 7 iki 21 ir sekmadieniais. Trys kvadros nuo Constitucion.
Lima 1217, U. T. 23 - 3389

JURIDINIS BIURAS „ESLAVO“

Dr. Antonio Ortiga, Advokatas. Domingo L. Sotomayor, Prokuratorius.

Josė Podrez, Administratorius.

Civiliniai, komerciniai, kriminaliniai ir administraciniai reikalai. Darbo ir kelionių akcidentai. Atlyginimas už paluosavimą iš darbo. Palikimai, bankrotai, likvidacijos. Persiskyrimai, kontraktų rašymas ir išieškojimai.

Korespondentai Europoje: Lenkijoje, Rusijoje, Lietuvoje, Čekoslovakijoje, o taipgi Šiaurinėje Amerikoje ir visuose Argentinos miestuose.

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.

LAVALLE 1605 — U. T. 35—3444

ENTREPISO DERECHA BUENOS AIRES

Pirma Lietuviška Šoferių Akademija

Iteikia Federalinės Sostinės ir Provincijos registro knygutę be sumokėjimo iš anksto ir be studijavimo trafiko knygutę (guias) ir veltui suteikia darbą savo mokiniams, kurie to pageidauja.

PILNAS KURSAS \$ 50.

U. T. 21 - 0265

Calle VIEYTES 1789 (PUENTE BARRACAS) Bs. Aire.

A. MUŠKETAS

Lietuvių radio technikas
Monaco 4423 (altura Sanabria 2700)
U. T. 50 — 5948

Fabrikuoja radio aparatus nuo mažiausio iki didžiausio. Vietiniam pasiklausymui beveik veltui, o kas nori girdėti Vokietiją, Prancūziją, Rusiją, Angliją ir Ispaniją — trumpųjų bangų aparatą pastatau į namus. — Taipgi sutaisau ir atnaujinu visokius aparatus, o taipgi įvedu elektros instaliacijas. Pirm negu kreipsitės kitur — pasiteiraukite čia.

Didelė Lietuvių Poliklinika „ONCE“

5 gydytojai specialistai asmeniškai aptarnauja darbininkus ir šeimynas. Dėka išbandytai praktikai liginėse garantuojame visišką išgydymą: UZDEGIMAI visuose apsirėškimuose — staigūs ir kroniški. Išvalymas šlapinimosi kanalų patikrinti visiškam išgydymui. LYTNIS SILPNUMAS, sulyg naujausios gydymo sistemos. SIFILIS — visiškai išgydomas. ODOS LIGOS: Egzema, Kraujas, Viduriai. Užsineudijimai. Rūgštumas. Kepenys. Plaučiai. Kataras, širdis ir širdies ligos. REUMATIZMAS kankinantis. MOTERŲ LIGOS: Kroniški tekėjimai. Neštumas. Sunkumai. GERKLĖ. Nosies, Ausys, Gerklės uždegimai. Tonsilių operacija be skausmo. HEMOROJUS. Aptinimai — pašalinami be skausmo, be operacijos ir nesutrudinant darbo dieny.

Diatermija — X Spinduliai — Gydytojiška elektrizacija — Kraujo ir šlapimo ištyrimas.

EKONOMIŠKI ABONENTAI — MOKESTIS RATOMIS

PATARIMAS \$ 2, —, kolonijos nariams

Priėmimas: nuo 9 - 21 kasdien; šventadieniais ir sekmadieniais nuo 9 - 12.

Rivadavia 2719 — Buenos Aires

Jei nori būti apžiūrėtas savo gydytojo, kreipkis pas

Dr. A. Godel

KUR BŪSI ASMENIAI JO PATIES PRIIMTAS

Tikro ir greito gydymo specialistas

BLenorAGIJA — TRIPERIS

Gydomas naujausiais prancūzų ir vokiečių metodais

SIFILIS 606 — 914

ODOS IR KRAUJO LIGOS

MOTERŲ LIGOS. Gimda ir nereguliarės menstruacijos. SPECIALISTAI šių ligų: ŠIRDIES, REUMATIZMO „X“ Spinduliai. — Diatermija. — Analizis

Lietuviams pirmas patarimas veltui.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 20 val.

CALLE CANGALLO 1542 BUENOS AIRES

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

APTARNAUJAMAS GYDYTOJAI SPECIALISTAI

1) Modernišk. Dispensarai Antiveneriški — Blenoragija. 2) Greitas ir visišką išgydymas naujuoju būdu. 3) Kraujo analizis, lytinių ligų gydymas. 4) Odos ligos: Egzema, plėtmiai, be operacijos. 5) Impotencijos gydymas, skubus jėgų grįžimas. 6) Gerklė, nosis, ausys: Uždegimai, tonsilai. 8) Širdies plėtmiai. Elektrinės gydymas. 9) Plaučių ligos, kosulys. Diatermija. 10) Vidurių ligos, vėmimas, išvalymas. 11) Reumatizmas: Kaulų ligos, kataras. 12) Moterų ligos: (Atskirai). Mėnėsinės. 13) Venerinių ligų skubus, beskausmis gydymas.

MŪSŲ ŽINOMOJI KLINIKA, GYVUODAMA 15 METŲ

GARANTUOJA GREITĄ IR VISIŠKĄ IŠGYDYMĄ

PATARIMAI IR ANALIZAI V E L T U I

nuo 9 — 21. Sekmadieniais nuo 9 — 12 val.

PILNAS IŠGYDYMAS \$ 40, MOKANT \$ 5 SAVAITEI

Ekonomiški abonentai ratomis. Supranta lietuviškai.

RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

RECUERDE IMI INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BLENORRAGIA SIFILIS Y DEMAS VENEREAS

EL INSTITUTO MAS ANTIGUO ATENDIDO POR MEDICOS DE LA CONSTITUCION

BRASIL 923

Dr. VIRGILIO RAFFINETTI

Medicinos gydytojas: vaikų, moterų, veneros, vidaus ligos. Patarimas \$ 1,—. Atvyksta į namus už \$ 3,—.

BERNARDINO RIVADAVIA 2138, VALENTIN ALSINA

U. T. 20 — Valentin Alsina — 9021.

JONAS SUDNIUS

Savo dirbtuvėj išmokina važinėti autu, paruošia mekanikus, padeda išimti šoferių karnetus

CALLE RIO NEGRO 3960 BUENOS AIRES

U. T. 61 — Corrales — 1524

KRONIKA

BENDRO PARENGIMO, KOLEKTYVAI PASKYRĖ DARBININKUS

Buenos Aires pažangiųjų lietuvių organizacijų ir spaudos atstovų pasitarime, įvykusiame „A. L. Balso“ redakcijoje 8 - II - 40, tapo aptarti visi bendro Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo reikalai. Programa ir viskas jau puikiai tvarkoj. Kasai, kontrolei, rūbini ir vidaus tvarkai „José Verdi“ teatre darbininkus paskyrė:

„A. L. Balsas“ 4,
„Talka“ ir „Momentas“ 4,
Liet. Liaudies Teatras 4,
Liet. Sporto Klubas 4,
Liet. Žydų Draugija 4,
Susivienijimas Liet. Arg. 4.

Pakviesti vietinės spaudos atstovai ir fotografo. Taipgi užkviestas Lietuvos atstovas Dr. K. Grauzinis, kad atsilankytų į plačios visuomenės rengiamą Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą „José Verdi“ teatre.

VISI Į „JOSE VERDI“ ŠI ŠEŠTADIENI

Pažangiųjų Buenos Aires lietuvių organizacijų ir spaudos, bendromis pastangomis ruošiamas Lietuvos Nepriklausomybės 22 metų sukaktuvių minėjimas „José Verdi“ teatre šį šeštadienį, 17 - II - 40 žada būti grandiozinė. Turtiną programa, galingas orkestras šokiams ir publikos suvažiūnos minios iš Buenos Aires ir iš aplinkinių miestų.

Gerb. publika prašoma nesivėluoti, kad užimti patogesnes vietas parterio ir balkonuose. Teatro durys atsidaro 21 val.

JUSTAS MUSTEIKIS SU SŪNUM APLANKE REDAKCIJA

Tauragiškis Justas Musteikis, jaunystę praleidęs Petrograde, nuo 1911 metų gyvena Kordoboje, kur darbuojasi Valstybinių Argentinos geležinkelio dirbtuvėse. Jis vedęs Juliją Gustaitę, žemaitę, ir turi gražius namus Kordoboje. Karnavalų proga aplankęs sostinę, viešėjo pas sūnėną Balį Musteikį ir kitus draugus ir gimines.

Sykiu su drg. Musteikiu Redakcijoje lankėsi jo sūnus, Stasys Musteikis, gimęs Kordoboje ir jau treči metai studijuojantis kolegijoje (gimnazijoje). Abu kordobiečiai Musteikiai stebėtinai gražiai kalba lietuviškai ir atydziai seka visa, kas rašoma „A. L. Balso“. Prenumeratą susimokėjo už du metus pirmyn.

Musteikiai aplankė Redakciją vietinių dienraščių linotipisto P. Černiaus lydimi.

LANKĖSI GUDONIAI IŠ VILLA MARIA

Karnavalų proga aplankę sostinę ir mūsų Redakciją drg. Jonas Gudonis, senas „A. L. Balso“ skaitytojas iš Villa Maria, Kordoba provincijos, kur jis turi 10.000 pezų vertės nuo savius namus ir modernią rūbų siuvyklą tame 40.000 gyventojų miestelyje. Jo siuvykloje dirba 6 oficialai, visi argentiniečiai.

Sykiu su drg. Gudoniu lankėsi jo žmonelė, ponė Verasori - Gudonienė, argentinietė, ir jų 4 metų amžiaus dukrelė Teresita.

Reikalinga senutė namo saugojimui už išlaikymą.

PAGALIOS TURĖSIME PROF. VYTAUTO BACEVIČIAUS KONCERTĄ LIETUVIŲ PUBLIKAI

Kaip jau žinoma, Argentinos Švietimo Ministerija pagerbė lietuvių kompozitorių, prof. Vytautą Bacevičių, daugiausia pasidarbavusį meno kurybos srity 1939 metais Argentinoje.

Jo sukurta „Elektrinė Poe-ma“ tapo pastatyta teatre „Colón“. Jo koncertai vietinei publikai su dideliu pasisekimu praėjo teatre „Cervantes“ ir Argentinos Moterų Bibliotekos salėje, kurioje dainavo ponė Zauanienė, Oleka, Mažeika ir Nagrodskis.

Vyt. Bacevičiaus piano koncertai žinomi intelektualinei publikai Urugvajuje ir Brazilijoje. Žinomi ir radio klausytojams.

Bet dabar ji išgirsime specialiam koncerte Buenos Aires lietuvių publikai. Koncertas įvyks „José Verdi“ teatre ko-vo 9, 1940.

Koncerto rengimo klausimas buvo aptartas „A. L. Balso“ Redakcijoje 8 - II - 40, dalyvaujant lietuvių Liaudies Teatro, lietuvių Sporto Klubo, Draugijos „Talka“ ir „Momentas“, Susivienijimo lietuvių Argentinoje, „A. L. Balso“ atstovams ir pačiam kompozitoriui V. Bacevičiui.

Tikrai būtų malonu, kad pažangiosios visuomenės kolektyvai ir spaudos atstovai, susibūrę kaip ir vieningon tarybon, Vasario šešioliktos minėjimo proga, bendromis jėgomis surengtų benefiso koncertą lietuvių vardą taip gražiai pagarsinusiam lietuviui profesoriui ir kad ateity tą kolektyvų organą palaikytų. Be to, susirinkimas pareiškė, kad visi kolektyvai, kurie norėtų prisidėti prie prof. Bacevičiaus koncerto rengimo, prašomi tai padaryti.

Pastebėtina, kad dabartinis metu prof. Bacevičius kuria naują veikalą „Karo Simfoni-ją“. Po to prasidės jo koncertai radio stotyse ir kitų miestų teatruose.

PADEKA

Mok. Z. Nalivaikienė už „Tumo - Vaizganto“ mokykl., 1940 - I - 14, Eglutei - Piknikui taip gražiai vaikučių paruošiamą programą išpildyti, J. G. už vykusiai Kalėdų Senelio rolės atlikimą dalinant vaikams dovanėles, „Talkai“ už perleidimą piknikui miške, Argentinijos lietuvių spaudai, kuri nemokamai garsino Eglutę - Pikniką, J. Zurbai, J. Greičiui, Jononiui ir N. N. už padovanotas premijas loterijai, A. Kafčak už eglutę ir visiems laike Eglutės - Pikniko pasidarbavusiems, taipgi visiems atsilankiusiems ir tuomi parėmusiems savo lietuvišką kultūrinį židinį, reiškiamame nuo širdų lietuvišką ačiū.

„Tumo - Vaizganto“ mokyklos Tėvų Komitetas.

Tik ką gavome laiškų ir laikraščių iš Lietuvos. Patiekime įdomias ištraukas.

Grįžo iš Mar de Ajó: F. ir A. Vaitkevičiai, p. A. Br. Saikauskas, p. E. Saikauskienė su sesute, p. O. Kairienė su dukryte. Krištolinės, sūrios ir užjaučios Atlanto bangos ir kaitrios saulės spinduliai „pa-juodino“ visus.

„VILTIES“ TEATRAS VADINS ATVIRAME ORE

Šį sekmadienį, 18 - II - 40, 17 val. lietuvių Centro sodnelyje, Tabarė 6950, Villa Lugane lietuvių Centras minės Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą 22 metų sukaktuves. Ta proga „Vilties“ teatro artistai ten suvaidins Lauciaus dramą iš kovų už Lietuvos Nepriklausomybę „Laisvės Kelias“.

Iėjimas visiems laisvas ir nemokamas. Nuo frigorifiko Matadero Municipal iki Av. Gral. Paz priveža kolektyvas Nr. 15 ir omnibusas 41.

Visa kolonija kviečiama praleisti sekmadienį lietuvių Centre, kur bus muzika, savas bufetas ir t. t.

VASAROJA LIETUVIŲ KURTORTE

Villa Rumipal, Kordobos provincijoje, „A. L. Balso“ skaitytojų drg. J. Palšio steigiamoji vasarvietė šiemet jau susilaukė ir lietuvių vasarotojų. Tarp kitų, ten vasaroja p-lė M. Strimaitytė, ponai Al. Tamošaitienė, J. Andziulis, A. Vilutis ir dar keletas lietuvių, kurie perka nuosavus sklypus ir statosi vilas. Pastarieji du jau grįžo.

Pastebėtina, kad drg. Palšis turi daug įėjų iš valčių išnuomavimo dirbtiname ežere, kurio vanduo plaua sveikčiausio Argentinijoje klimato lietuviško kurorto žemė. Be to, drg. Palšis įtaisė vandentiekį visam kurortui, kuris taipgi sudaro svarbų pajamų šaltinį.

VĖL GARNYS POMPEYOJ

Prieš porą metų Petras Lukoševičius lankėsi Lietuvoje. Ten susirado širdies draugę p-lę Oną Navikaitę, kurią pavertęs ponu Lukoševičium grįžo Argentinon jau ne vienas. Nusipirko almaceną gatvėje Cachi 813, Nueva Pompeya. Biznis gerai eina, nes lietuviai eina pas savą. Jis taipgi palaiko savuosius, spaudą ir draugijas, ypatingai atskirus lietuvius.

O štai pats žinios sekretas: Vasario 6, 1940 sanatorijoje Maipu lietuviškas garnys paliko pirmąjį sūnų Vincą Bronių almacenerkai Onai Navikaitei - Lukoševičienei. Motina ir naujagimis sveiki grįžo Pompejon. Lukoševičius iš džiaugsmo savo klijentams dabar duoda pastiprintą mieną.

Kaimynas.

SKAITYTOJAMS PROVINCIJOJE

Siuočiant prenumeratas malonėkite pridėti po 25 centavus literatūros platinimo vajuos metu duodamų nemokamų priedų - knygų persiuntimo išlaidoms padengti, kaip buvo prašyta. Galima pašto ženklais.

Administracija.

P-lė Adelė Drungytė, „A. L. Balso“ skaitytojų Petros podukra, baigė siuvimo ir kirpimo mokslą lietuvių akademijoje „Chernis“ ir gavo tos žinomos akademijos diplomą. Malonu, kad dar viena lietuviė išmoko naudingo amato. Beje, ten pat gavo diplomą ir p-lė Emilija Masiulytė. Linkėtina daug laimės naujom modistėm, baigusiom Intsituto „Chernis“, c. Sarandj 833, Bs. Aires. U. T. 47-6472.

Rudolfas Šukys - Šukevičius, „P. U.“ duonos fabriko dalininkas, 15 - II - 40 išvyksta metinėms atostogoms mėnesiui laiko į Montevideo.

GERB. PRENUMERATORIAI, kurių prenumeratos mokestis gautas „A. L. Balso“ Redakcijoje:

Jonas Tinkūnas, Liūdas Plučiauskas, Vincas Ramanauskas, Jurgis Staškūnas, Vladas Mikalajūnas, Povilas Bitinas, Vincas Antanaitis, Elena Valonienė, Kostas Lapinskas, Benito Guerra, Mykolas Pupkinas, Vera Briedytė, Kazys Okunauskas, Stasė Okunauskaitė, Vincas Lisauskas, Domininkas Pocius, Juozas S. Juocas, Kazimieras Sadukas, Juozas Valutkevičius, Jonas Dabažinskas, Petras Petrauskas, Ona Žemaitė, Ksaveras Vosilius, Juozas Mičulis, Jonas Petronis, Leonas Bernotas, Romaldas Leknickas, Karolis Bielskis, Jeronimas Balšaitis, Bronius Tabalkevičius, Zigmastas Stasevičius, Andrius Remeika, Vincas Stepanonis, Rapolas Rožėnas, Jonas Subačius, Jonas Kareniauskas, Stasys Gintilas, Julius Jazauskas, Jonas Jančys, Vicentas Milgintis.

Dėkodami gerbiameis skaitytojams už laiku sumokamas prenumeratas, prašome visų pažangiosios mūsų visuomenės narių nevilkinant sumokėti savo prenumeratas ir savo draugus paraginti užsisakyti „Argentinijos lietuvių Balsą“.

Prenumeratoriai, kurie dar nesusimokėjo „A. L. Balso“ prenumeratos 1940 metais, tatau gali labai patogiai atlikti „José Verdi“ teatre per Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo iškilmės šį šeštadienį, 17 - II - 40. Ten pat galima užprenumeruoti „A. L. Balso“ saviškiams Lietuvoje.

Man labai patiko karnavalai „José Verdi“ teatre, nes buvo juose daugybė mano draugų. Del to vėl einu į „José Verdi“ vasario 17, nes ten visi lietuviai bendrai minės Lietuvos Nepriklausomybės su kaktuves su atgautu Vilniumi.

Lietuvė moteris, tik ką atvykus iš Paragvajaus, ieško dalininko arba dalininkės restorano arba baro pirkimui: Pensijos, calle Moreno 558, D-26, Bs. Aires. (481-2)

Lietuviškas viesbutis „Klaipėda“ Kazys Matkevičius, sav. Defensa 665 - U. T. 33 - 5914 Svarūs ir pigūs kambariai. Lietuviškas ir argentinis maistas. Šeštadieniais ir sekmadieniais popiečiai.

DIPLOMUOTA AKUŠERĖ

Pragoje ir Bs. Aires ANNA J. DE CHERPA Turi didelę praktiką iš Pragos klinikos ir iš Buenos Aires ligoninės Rawson. Priima pacientes, aptarnaujant juo geriausiai ir pigiai: ENTRE RIOS 621. Bs. As. U. T. 38-Mayo-8182

SMULKŲ SKELBIMAI

ATYDZIAI PERSKAITYKIT ŠIO SKYRIAUS SKELBIMUS

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ Cerrito 1493 U. T. 44-5243 Priima nuo 10 iki 13 val. kasdien, išskiriant sekmadienius ir šventadienius. Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos įstatym. numatytomis nedarbo dienomis bei Argentinos Respublikos svarbiausiomis šventėmis.

ARGENTINOS PILIETYBĖ padeda išgauti ir tam reikalui dokumentus sutvarko, o taip pat rašo prašymus ir atlieka įvairius vertimus J. POGORECKIS Cevallos 1764 Telef. 26 - 2147

FILATELISTŲ DĖMESIUI! Už vieną dolerį siunčiu 70 skirtingų lietuvių pašto ženklų, arba 50 - Estijos, Lietuvos komplektai „Steigiamas Seimas“ ir „De Jure“ taipgi kainuoja po dolerį. Henrikas Krasauskas, Kalno g. Nr. 1, Pasvalys, Lituania.

Lietuviška dažykla ir siuvykla „GENERAL BELGRANO“ Siuvam vyriškus ir moteriškus rūbus; taisom, valom ir dažom. Valom ir dažom skrybėles. PETRAS TALALIS Calle Belgrano 357 U. T. 33-4814

Rosario lietuvių dėmesiai DAKTARAS E. LEVINAS Kalba lietuviškai Diplomotas Argentinioj ir Vokietijoj gydytojas, specialistas moterų ir vyrų ligų. Gydymas moderniškas ir nebrangus: ištyrimas su X spinduliais. c. MITRE 923, Telefon: 3670 Rosario

VISI LIETUVIAI LANKO ANTANO SVARLIO KIRPYKLĄ Pigios kainos, mandagus ir higieniškas patarnavimas: Patricios 1581, Boca, Bs. As.

Jonas Kriksčiūnas mūrinių namų statytojas Tabarė 6971, V. Lugano, B. A.

Anilina „Colibri“ nudažymui visokių medžiagų. Tepalas avalinei „COLIBRI“.

PARSIDUODA NAMAS BERISSE su visais patogumais, lietuvių gyvenamame rajone, su didelėmis perspektyvomis. Del išvykimo šeiminkų, parduodama labai lengvomis sąlygomis. Asmeniškai kreiptis: Sr. J. Abesūnas, c. Comercio 4340, Berisso, F. C. S. Norintieji sužinoti daugiau smulkmenų, prašomi kreiptis laišku ir parduodamojo namo savininką: Sr. V. Senulis, Estancia Sans Soudi, Tandil, F. C. S. (480-3)

GIMIMO METRIKŲ išreikalavimas, vertimas, tvirtinimas ir legalizavimas, o taipgi visų kitų raštų ir dokumentų paruošimas geriausia atlikti naudojantis „Argentinijos lietuvių Balso“ Redakcijos patarnavimu: Independencia 2706, Bs. Aires. U. T. 45-1018.

DAKTARO M. RABINOVICH Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai prostatitis, gydoma moksliniai elektrolisis, ueretroscopija. Sifilis (606 - 914) impotencija. Gydoma pigiai. Oda: Egzema, ulceris. Kvėpavimas: Džiova asma, kroniškas bronchitas. Širdies ligos: Viduriai, virškinimas: Gydomi prof. Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozas nuo pirmos savaitės, gimdymai, matriz. Hemoroidas: Išgydoma be operacijos nepertraukiant darbo. Gerklė, nosis, ausys: Tonsilių polipų operavimas, etc. Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo. Supranta lietuviškai. X SPINDULIAI - ULTRAVIOLETAI - DIATERMIJA INFRARAUDONI. PATARIMAI \$ 3.- Priima: nuo 10-12 ir 15-21. Šventėmis: nuo 10 iki 12.

DAKTARO M. RABINOVICH Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai prostatitis, gydoma moksliniai elektrolisis, ueretroscopija. Sifilis (606 - 914) impotencija. Gydoma pigiai. Oda: Egzema, ulceris. Kvėpavimas: Džiova asma, kroniškas bronchitas. Širdies ligos: Viduriai, virškinimas: Gydomi prof. Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozas nuo pirmos savaitės, gimdymai, matriz. Hemoroidas: Išgydoma be operacijos nepertraukiant darbo. Gerklė, nosis, ausys: Tonsilių polipų operavimas, etc. Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo. Supranta lietuviškai. X SPINDULIAI - ULTRAVIOLETAI - DIATERMIJA INFRARAUDONI. PATARIMAI \$ 3.- Priima: nuo 10-12 ir 15-21. Šventėmis: nuo 10 iki 12.

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA

DAKTARO M. RABINOVICH Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai prostatitis, gydoma moksliniai elektrolisis, ueretroscopija. Sifilis (606 - 914) impotencija. Gydoma pigiai. Oda: Egzema, ulceris. Kvėpavimas: Džiova asma, kroniškas bronchitas. Širdies ligos: Viduriai, virškinimas: Gydomi prof. Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozas nuo pirmos savaitės, gimdymai, matriz. Hemoroidas: Išgydoma be operacijos nepertraukiant darbo. Gerklė, nosis, ausys: Tonsilių polipų operavimas, etc. Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo. Supranta lietuviškai. X SPINDULIAI - ULTRAVIOLETAI - DIATERMIJA INFRARAUDONI. PATARIMAI \$ 3.- Priima: nuo 10-12 ir 15-21. Šventėmis: nuo 10 iki 12.

ALMIRANTE BROWN 1015

Pr. Dombravas

Teisių reikalai, prašymai, vertimai, kontraktai ir t. t. Lavalle 579; U. T. 31 - 6371.

P. Lukoševičius

Lapkričio 16 d., 1939. Nr. 470 Cachi 813. N. Pompeya, B. As. Almacenas - maisto produktai ir gėrimai. Savas pas savą!

Švarios Nakvynės

„Argentinijos lietuvių Balso“ namuose. Atskiri kambariai vyrams ir moterims. Lovos nuo 50 centavų. Mainant taisybas ir atostogų laiką geriausia praleisti „A. L. Balso“ namuose. Atvykstantieji iš užsienų ar iš tolimesnių Argentinijos miestų svečiai visuomet apsigyvena „A. L. Balso“ namuose: U. T. 45 - Loria - 1018 Independencia 2706, Bs. Aires (Priv. tramv.: 58, 59, 65, 46).

Dr. A. Krichmar

Dentistas - Chirurgas GALICIA 814 - PIÑERO (Kampa Rivadavia) Dantų gydymo konsultorija, kurioje atliekamas gerai darbas, pigiomis kainomis. Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20

ŠOKIŲ MOKYKLA

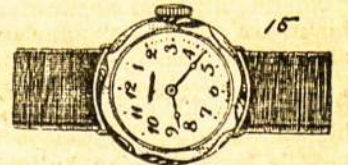
Šokių mokytojas prof. Levickis mokinius ir mokesines priima privačiai. Rodriguez Peña 217, 2o. piso, U. T. 35-Libertad-6705 Bs. As.

B. IVANAUSKAS Angliškos medžiagos, paryžiškos mados, lietuviškas darbas - kiekvienam vyrui

užtikrinti turėti gražius, madingus, praktiškus ir ekonomiškus rūbus. Užėit pasiteirauti: AVENIDA ALCORTA 3731 (Savi namai) N. P., Bs. Aires.

JUSTINAS VAICIONAS

Curupaiti 3359, Puente Alsina

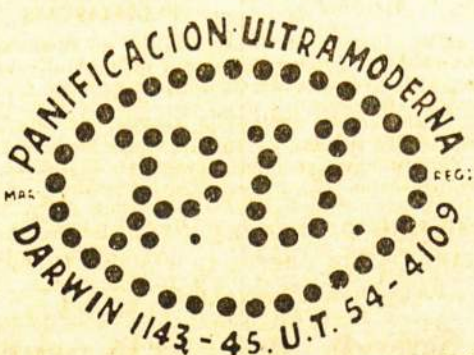
pigiai ir sąžiningai talso gramofonus, laikrodžius ir visokių kitokių daiktus.

Curupaiti 3359, Puente Alsina

Puikūs paltai, dailūs kostiumai ir elegantiškos suknelės gražiausia siuvama tik pas Modistę Danutę Estados Unidos 1080 - Bs. As.

ULTRA MODERNISKA DUONOS KEPYKLA

Kepama ir pristatoma namus geriausios rūšies duona Felipe Vaitkevičius DARWIN 1143-45. U. T. 54 - 4109. - BUENOS AIRES

DESE CATEGORIA

